

Ingekomen

29 APR 2013

Provincie Noord-Brabant

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

LB 52 P

3401112

MID_C/STGR

Behandeld door:	Mw. R.M.A. Spriensma	Datum:	26 april 2013
Telefoon:	078-7702021	Ons kenmerk:	999822
E-mail:	Rma.spriensma@rechtsteden.nl	Uw kenmerk:	
Bijlagen:	1		

Betreft: Ontwerp-begroting 2014 Parkschap Nationaal Park De Biesbosch -
zienswijze

Geachte leden van Provinciale Staten,

Het Parkschap Nationaal Park De Biesbosch biedt hierbij conform de bepaling in de
Gemeenschappelijke Regeling (GR), artikel 37, 3e lid, haar ontwerp-begroting voor
2014 en de Meerjarenbegroting 2014-2018 aan.

U kunt binnen 6 weken na de datum van deze brief bij het Dagelijks Bestuur uw
zienswijze over de begroting naar voren brengen.

Vervolg besluitvormingsproces

Het Dagelijks Bestuur zal de ontwerp-begroting en meerjarenbegroting inclusief uw
zienswijzen aan het Algemeen Bestuur aanbieden ter vaststelling in de vergadering
van 28 juni 2013.

De vastgestelde begroting wordt vervolgens aan Onze Minister van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) verzonden.

Bovenstaand proces is gebaseerd op de bepalingen in artikel 37 van de GR; het niet
voldoen aan deze bepalingen kan tot gevolg hebben dat BZK het Parkschap onder
curatele stelt.

Ik wijs u op de verplichting van de deelnemers inzake de ter inzagelegging
(Gemeenschappelijke Regeling, artikel 37, 2^e t/m 4^e lid) en de openbare
kennisgeving daarvan. Het Parkschap neemt t.b.v. van dit proces contact op met de
betrokken ambtenaar van uw organisatie.

Parkschapsbegroting 2014

De ontwerp-begroting van het Parkschap 2014 is gebaseerd op de jaarschijf 2014 in de meerjarenbegroting van begroting 2013.

Op deze jaarschijf 2014 zijn in een aantal stappen wijzigingen aangebracht. De jaarschijf behoefde allereerst actualisatie van de budgetten. Ook moest één van de maatregelen uit de zogenaamde Brede doorlichting vanwege vertraagde besluitvorming bij één van de deelnemers worden doorgeschoven naar 2015. Het tekort dat hierdoor ontstaat, is opgelost door andere maatregelen uit de Brede doorlichting. Dit is de eerste stap. Deze stap resulteert in een sluitende begroting. De tweede stap betreft het doorvoeren van de taakstelling van 1,5% (verlaging van de deelnemersbijdrage voor de compartimenten bestuursondersteuning en Hollandschap) en het bijstellen van de bijdragen Bestedingenplan NP naar 0 wegens het aflopen van dit programma. In lijn met de kadernota van het Parkschap van 7 maart 2013 is het hierdoor ontstane tekort onttrokken aan de algemene reserve in afwachting van de opbrengsten van verdienmodellen. De derde en laatste stap is het toepassen van een indexering. Ook deze stap vloeit voort uit de besluitvorming met betrekking tot de kadernota. Ik licht de bijzonderheden van de stappen toe.

Stap 1 – actualisatie van budgetten

Het actualiseren van de budgetten geldt voor meerdere onderdelen uit de begroting. Jaarlijks vindt actualisatie van kapitaallasten plaats. Mede door het vervallen van enkele restantkredieten is sprake van een verlaging. Daarnaast zijn voor 2014 de onderhoudsfondsen geactualiseerd. Voor het onderhoudsfonds gebouwen heeft het Ingenieursbureau Drechtsteden een nieuwe meerjarenraming opgesteld. Voor het onderhoudsfonds infrastructuur is een nabehandeling van de paden toegevoegd (in 2014 vindt een belangrijke investering in de kwaliteit van de paden plaats). Verhoging van de dotatie aan deze fondsen is gecompenseerd door genoemde lagere kapitaallasten.

Een lagere subsidie voor natuurbeheer en verlies van marge door het verlagen van de omzet van het Biesboschcentrum zijn gecompenseerd binnen de begroting. Het verlagen van de omvang van de winkel naar 60% is een gevolg van de crisis. Tenslotte zijn de automatiseringsbudgetten vervangen door een bijdrage aan het Servicecentrum Drechtsteden (SCD); deze partij voert het ICT-beheer voor het Biesboschcentrum uit met ingang van voorjaar 2013.

In de Brede doorlichting zijn een aantal maatregelen uitgewerkt om te voldoen aan een taakstelling van 10% op de deelnemersbijdrage (medio 2011). Daarnaast moe(s)ten deze maatregelen voorzien in het oplossen van een exploitatietekort en het vervallen van bijdragen inzake de 3e Merwedehaven.

Eén van de maatregelen in het kader van de Brede doorlichting betrof een zogenaamde natuurbijdrage voor automobilisten. Deze heffing zal plaatsvinden op de Baanhoekweg, waarvan de gemeente Dordrecht eigenaar is. Deze maatregel was –financieel gezien– geïmplementeerd in de begroting 2013 met een opbrengst van per saldo € 33.000. Het Parkschapsbestuur heeft akkoord gegeven op een

krediet voor een voorbereidend onderzoek, welke in 2012 ook is uitgevoerd. Rond de jaarwisseling is vanuit de gemeente Dordrecht echter aangegeven dat besluitvorming hieromtrent niet eerder is te verwachten dan na de komende **gemeenteraadsverkiezingen (voorjaar 2014)**. **De budgetten voor deze maatregel zijn om die reden doorgeschoven naar jaarschijf 2015 in de meerjarenbegroting van 2014.** De maatregel droeg per saldo € 33.000 bij aan het oplossen van het tekort van begroting 2013 en verder. Om dit te compenseren zijn andere maatregelen van de Brede doorlichting in de begroting 2014 doorgevoerd. Het gaat om extra inkomsten als gevolg van de mogelijkheid tot online boeken bij het Biesboschcentrum en het verhogen van opbrengsten in de vorm van werk voor projecten (in dit geval voor De Nieuwe Dordtse Biesbosch). De opbrengsten uit de Brede doorlichting zij hiermee nagenoeg uitgeput.

Stap 2 - vervallen van Rijksmiddelen

Het Algemeen Bestuur heeft in de kadernota besloten tot een taakstelling van 1,5% voor 2014 (oplopend tot 4,5% in 2016) op basis van de berekende financiële effecten van Rutte II t.o.v. septembercirculaire 2012. Deze taakstelling is van toepassing verklaard op de compartimenten bestuursondersteuning en Hollandschap en bedraagt een totaal van € 24.306.

In de begroting 2013 was voor € 108.432 aan bijdragen vanuit het Bestedingenplan NP opgenomen. Deze bijdragen, voorheen gefinancierd vanuit het Rijk en verdeeld via de provincie Noord-Brabant, zijn vervallen met ingang van 2014. De provincie Noord-Brabant heeft het Parkschap opdracht gegeven tot het laten uitvoeren van een onderzoek naar verdienmodellen. Het Parkschap heeft de kaders van dit onderzoek inmiddels uitgewerkt. Zij heeft hierin nadrukkelijk een link gelegd naar de (grotendeels geïmplementeerde) maatregelen uit de zogenaamde Brede doorlichting. Het Parkschapsbestuur heeft in de vergadering van 25 april jl. haar fiat gegeven op de onderzoeksvraag.

De opbrengsten, die moeten voortvloeien uit de implementatie van de verdienmodellen, dienen ter dekking van de hiervoor genoemde taakstelling en het vervallen van de middelen Bestedingenplan NP.

In lijn met de besluitvorming over de kadernota en in afwachting van de opbrengsten verdienmodellen is het tekort van deze stap (met een totaal van € 132.158) onttrokken aan de algemene reserve.

Stap 3 - indexering

Voor begroting 2014 is uitgegaan van een prijsontwikkeling van 3,25 % (gebaseerd op de cijfers van het Centraal Planbureau (CPB)).

Deze indexering is op basis van nacalculatie. De nacalculatie voor 2013 is relatief hoog vanwege de stijging van het BTW-tarief van 19% naar 21%. De loonkosten zijn niet geïndexeerd. De inkomsten zijn -voor zover mogelijk- geïndexeerd met een percentage van 1,8 %. Per saldo resulteert dit in een verhoging van de bijdrage van de deelnemers aan het Parkschap van in totaal € 33.094.

Bijdragen deelnemers

In de ontwerp-begroting 2014 is het exploitatietekort geraamd op € 1.649.649 (excl. € 263.853 BTW BCF). Op basis van de vaste verdeelsleutels voor de verschillende compartimenten betekent dit voor de deelnemers het volgende:

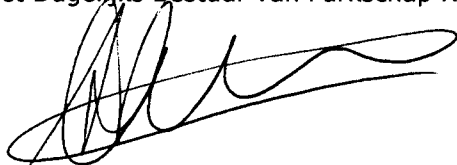
Provincie Zuid-Holland	€ 407.180 (excl. € 64.991 BTW BCF)
Provincie Noord-Brabant	€ 64.007 (excl. € 15.536 BTW BCF)
Dordrecht	€ 993.178 (excl. € 151.393 BTW BCF)
Drimmelen	€ 19.788 (excl. € 4.667 BTW BCF)
Sliedrecht	€ 144.926 (excl. € 22.633 BTW BCF)
Werkendam	€ 19.656 (excl. € 4.633 BTW BCF)

Verzoek

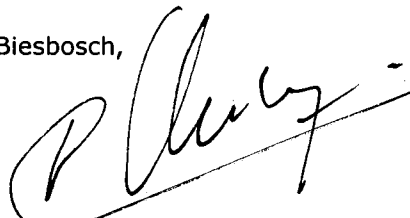
Wij verzoeken u een eventuele zienswijze op uiterlijk vrijdag 7 juni 2013 schriftelijk naar voren te brengen.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur van Parkschap Nationaal Park De Biesbosch,

H.P.A. Wagemakers
voorzitter

D.C.H. Verheijen
secretaris

Nationaal Park
De Biesbosch

PARKSCHAP NATIONAAL PARK DE BIESBOSCH

ONTWERP BEGROTING 2014

INHOUDSOPGAVE

1. Toekomstvisie Biesbosch 2021 en verdienmodellen	4
2. De partners.....	5
3. Parkschap Beleidsuitvoering	6
4. Brede doorlichting.....	9
5. Bestuursondersteuning GR.....	11
6. Gebiedsontwikkelingen en voorzieningen	11
7. Compartiment Hollandschap.....	12
8. Compartiment Brabantschap	15
9. Compartiment Bestedingenplan Nationaal Park.....	15
10. Investerings.....	15
11. Algemene dekkingsmiddelen	17
12. Weerstandsvermogen en risico's.....	18
13. Bedrijfsvoeringparagraaf	21
14. Verbonden partijen	22
15. Financieringsparagraaf	22
16. Grondbeleid	23
17. Programmabegroting	24
18. Geprognosticeerde balans.....	27
19. Meerjarenraming	30

BIJLAGEN

1. Exploitatiebegroting (detail)
2. Staat uit te voeren werken
3. Staat van activa
4. Staat van reserves en voorzieningen
5. Planning onderhoudsfondsen
6. Overzicht lang lopende leningen
7. Meerjarenbegroting 2014 – 2018
8. Meerjarenplan investeringen

Inleiding

We stappen verder, nog meer op eigen benen, met ambitie en met voeten op de grond.

Wij ontwikkelen nieuwe natuur (en/of dragen daar zeker aan bij), kwaliteit aan voorzieningen, een hoger maatschappelijk rendement, nieuwe structuren, samenwerkingsverbanden en netwerken waarin duurzaamheid voor planet, people en profit, met pleasure leidend zijn.

Dat was in 2013 zo en zal ook de komende jaren leidend zijn voor onze bijdrage aan de gebiedsontwikkeling Biesbosch regio.

Het enthousiasme van alle partijen om aan, in en voor een mooi gebied te werken, ambities te willen waarmaken en de overtuiging dat het anders moet en dus ook kan, sterkt ons in de opvatting dat het Parkschap met anderen de veranderingen aan zal kunnen. De Toekomstvisie Biesbosch 2021 biedt hiervoor veel perspectief.

Het jaar (en dus ook de begroting) 2014 bouwt voort op voorgaande jaren. De basis staat overigens nog steeds 'onder druk' door crisis en beperkingen in overheidsmiddelen. Deze druk komt ook neer op een relatief kleine organisatie die op vele 'markten' moet meedoen om het bestaande te behouden en ambities waar te maken. Schrapen en kaasschaven binnen de begroting is nog nauwelijks mogelijk. Voor 2014 is de begroting met inzet en 'schaafpijn' sluitend zonder extreme ingrepen. Voor de volgende jaren is dit niet meer mogelijk zonder vergaande gevolgen. Realisme en ambitie moeten in balans blijven, voortbouwend op onze STEP-ervaringen (afgerond in 2013 als project). Dit komt tot uitdrukking in de Toekomstvisie 2021.

PROGRAMMABEGROTING

1. Toekomstvisie Biesbosch 2021 en verdienmodellen

Toekomstvisie Biesbosch 2021

De jaren 2013 en 2014 vormen de startjaren om de vastgestelde Toekomstvisie 2021 in acties om te zetten.

Inhoudelijk door:

- een beheer- en ontwikkelplan te bouwen in relatie tot o.a. Natura 2000;
- bezoekersmanagement/verbindingen in de Biesbosch regio te versterken;
- door te zetten met het betrekken van ondernemers;
- vrijwilligersbeleid in uitvoering te nemen;
- marketing en PR, samen met SBB, te integreren;
- integrale veiligheid: in uitvoering nemen van de plannen.

Bestuurlijk:

- Uitbreiding van (draagvlak) bestuurders/ondernemers/streeknetwerk.
- Lobby en strategische overlegvorm met publiek/private partijen.
- Implementatie van de resultaten uit het verdienmodellenproject.
- Gewijzigde bestuurlijke samenstelling (verkiezingen 2014).

Personeel/organisatorisch:

- Integreren van functies Parkschap/Staatsbosbeheer (bestekken, bezoekersmanagement, marketing, acquisitie).
- Impuls aan kwaliteitsontwikkeling medewerkers (flexibiliteit, projectmatig werken, professionaliteit).

Verdienmodellen

Naast de reeds lopende operatie 'Brede doorlichting' heeft de Bestuurscommissie opdracht gegeven om substantieel meer te voorzien in eigen middelen. Deze opdracht is mede ingegeven door de beleidswijzigingen van de rijksoverheid met betrekking tot het natuurbeleid. Provinciale overheden hebben niet de middelen gekregen om Nationale Parken op de gangbare wijze te ondersteunen. Voor de Biesbosch betekent dit een reductie van € 525.000 + € 200.000 (SBB)=€ 725.000 aan reductie van middelen.

Beide provincies hebben aangegeven het onderzoek naar en implementatie van verdienmogelijkheden financieel te ondersteunen. Dit onderzoek moet voor 1 januari 2014 zijn afgerond, resp. worden geïmplementeerd in 2013, 2014 e.v.

Voor 2014 zal deze implementatie gevolgen hebben voor inzet en capaciteit van de Parkschaporganisatie. Aan het bestuur zal dit in een voorstel voor 1-1-2014 worden gepresenteerd.

2. De partners

- Staatsbosbeheer

2014 is het eerste jaar waarin Staatsbosbeheer voor haar financiering van het terreinbeheer volledig afhankelijk is van de Subsidie Regeling Natuur- en Landschap (SNL). Op dit moment is nog niet duidelijk hoeveel middelen van beide provincies voor het beheer beschikbaar komen. Wel duidelijk is dat de SNL onvoldoende is om alle activiteiten van Staatsbosbeheer in de Biesbosch te dekken. Met name de financiering voor recreatie, voorlichting en educatie en toezicht en handhaving staat onder druk. Naar verwachting zal in 2014 er voor Staatsbosbeheer een tekort zijn van ca € 200.000 om alle taken op het niveau van de periode vóór 2012 uit te kunnen voeren. Voor de bezoekers in de Biesbosch zal dit vooral merkbaar zijn in het vrijwel afwezig zijn van BOA's en het achterwege blijven van onderhoud aan de recreatie-infrastructuur. In 2014 wordt verder gegaan met het reeds in 2013 gestarte proces om de inkomsten voor de Biesbosch te vergroten.

- Overlegorgaan en Gebruikersraad

Op 01 januari 2013 heeft het ministerie van EZ de regeling aanwijzing Nationale Parken gewijzigd. De wijziging is het gevolg van de decentralisatie van rijks-natuurtaken naar de provincies. In de decentralisatie heeft het Rijk in al haar wijsheid besloten Nationale Parken te schrappen als rijkstaak. De wijziging in de regeling aanwijzing nationale parken betekent dat een groot deel van de artikelen uit de regeling zijn geschrapt. Het artikel dat de samenstelling van de Overlegorganen bepaalde is vervallen. Met het wegvallen van de formele positie van het overlegorgaan is ook de positie van gebruikersraad aangetast. De Bestuurscommissie van het Parkschap hecht echter een groot belang aan het continueren van de betrokkenheid / samenwerking met de partijen uit het overlegorgaan & gebruikersraad. In 2014 zal de hernieuwde samenwerking(-svorm) met de partijen uit het overlegorgaan en de gebruikersraad zijn beslag hebben gekregen.

- Draagvlak

Het Parkschap participeert actief in netwerken die ook het draagvlak voor het Parkschap verstevigen c.q. activiteiten mogelijk maken.

In het Streeknetwerk Biesboschregio is het Parkschap kwartiermaker van de Omgeving(spartijen) die samen met Overheid, Ondernemers en Onderwijs de alliantie inhoud geven. In het Streekfonds Biesbosch Delta is het Parkschap stevig vertegenwoordigd in Delta Team, Bestuur en Raad van Toezicht.

In Drechtsteden/Alblasserwaard-Vijfheerenlanden wordt de samenwerking versterkt tussen deze regio's en de Biesbosch als icoon voor deze regio's (samen met de iconen Kinderdijk en historische binnenstad Dordrecht).

In 2013/2014 zullen met publieke en private partners overlegvormen worden ingesteld die actief bijdragen aan de sturing en het draagvlak voor de Biesbosch.

3. Parkschap Beleidsuitvoering

- Samenwerking ondernemers

In 2013 heeft het Parkschap contracten afgesloten met de gastheren van de Biesbosch, waarin wederzijdse verplichtingen zijn vastgelegd. Aan de gastheren wordt in 2014 een bijdrage gevraagd van € 75 op jaarbasis. Het Parkschap heeft vanaf 2012 nauwere samenwerking gezocht met het ondernemersnetwerk Brabant aan de Biesbosch (BadB). De samenwerking met BadB werd tot juni 2013 medegefinancierd uit STEP. Het STEP project is medio 2013 afgerond. BadB ontwikkelt met ondernemers nieuwe, duurzame producten en arrangementen en helpt bij verduurzaming van de bedrijfsvoering. Ook heeft BadB ondersteuning gegeven bij het opzetten van het Beleef en Geef De Biesbosch Fonds. Ook in 2014 is het voornemen de samenwerking met Brabant aan de Biesbosch te continueren.

- Entreepoorten

In 2013 heeft de herkenbaarheid van de entreepoorten Biesboschcentrum Dordrecht, Biesboschcentrum Drimmelen en Biesbosch Museum Werkendam als Biesboschpoorten zijn beslag gekregen in het plaatsen van bakens en informatieborden in een nieuwe Biesbosch huisstijl. In 2014 wordt doorgegaan op de ingeslagen weg. Waar sprake is van vernieuwing/vervanging is het huisstijlhandboek uitgangspunt. Daarnaast wordt verder gewerkt aan geïntegreerde informatievoorziening waar mogelijk: op de website, in het Biesbosch magazine en in andere uitingen.

- Vrijwilligersbeleid

In 2013 zijn stappen gezet naar één vrijwilligersbeleid voor het hele nationale park. 2014 is een testjaar voor dit nieuwe beleid.

- Educatiebeleid jeugd

In het educatiebeleid, met name naar scholen, moet meer eenheid komen. Het streven is in een uiteindelijk gemeenschappelijk aanbod van schoolprogramma's vanuit de drie hoofdpoorten, per locatie afgestemd op de mogelijkheden die het gebied heeft en de aanwezige voorzieningen per hoofdpoort (bootvervoer, gidsen en vooral een educatief medewerker).

- Biesboschverordening

Naast het uitvoeringsprogramma 2013/2014 van de Toekomstvisie is in 2013 de Biesboschverordening door het Parkschap vastgesteld, inclusief de noodzakelijke uitwerking in beleidsregels op onderdelen.

Deze uitwerking heeft deels in 2013 zijn beslag gekregen en zal, in combinatie met het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie, in 2014 worden afgerond.

- Toezicht en handhaving

Alle toezichthoudende partijen in de Biesbosch werken in 2014 met de nieuwe Biesboschverordening en een nieuw convenant met bijbehorende nieuwe samenwerkingsafspraken. In 2014 moeten deze laatste definitief zijn bekrachtigd. En dat in een tijd van forse bezuinigingen en tekorten, maar ook ingrijpende reorganisaties bij de regiokorpsen aan de Brabantse en Hollandse zijde, de KLPD en de Omgevingsdiensten. Integrale veiligheid, waaronder toezicht en handhaving, valt onder de verantwoordelijkheid van een groot aantal organisaties die allemaal onze partners zijn in de Biesbosch. Ieder met zijn eigen regelgeving en prioriteiten. De belangrijkste zijn :

1. KLPD, nu Dienst Infrastructuur regio Zuid West
2. politieregio Rotterdam
3. politieregio Zeeland/ West Brabant
4. Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid
5. Omgevingsdienst Midden West- Brabant
6. **Rijkswaterstaat district Merwede Maas**
7. Sportvisserij Zuidwest Nederland
8. Staatsbosbeheer, district Biesbosch
9. diverse Wildbeheer-eenheden
10. Veiligheidsregio Zuid- Holland Zuid
11. Veiligheidsregio Midden en West- Brabant

Het is een opgave om met al deze partijen af te spreken hoe een en ander geregeld wordt, dat er een gedeeld beeld ontstaat en dat er meerjarige onderlinge verbindingen zijn en blijven. Met de bestuurlijke verantwoordelijkheden zijn de voornemens en afspraken voor 1-1-2014 afgestemd. Uiteindelijk staat 2014 in het teken van de afronding van de Nota Integrale Veiligheid Biesbosch welke in 2012 is vastgesteld. Wat we dan bereikt hebben, zijn:

- de nieuwe Biesboschverordening,
- een nieuw convenant,
- nieuwe samenwerkings-/ dienstverleningsovereenkomsten,
- de nieuwe coördinator veiligheid en handhaving,
- de nieuwe 'Biesbosch BOA'.

Gelet op de bezuinigingen die Staatsbosbeheer zijn opgelegd en het gegeven dat vanuit het Bestedingenplan Nationaal Park vanaf 2014 niet langer zal worden voorzien in financiële bijdragen voor toezicht en handhaving, wordt het voor het Parkschap een groot probleem goed toezicht te houden en te kunnen blijven handhaven. De Biesbosch wordt kwetsbaarder en kan onveiliger worden op het gebied van de groene wetten, haar eigendommen en de naleving van de nieuwe Biesboschverordening.

De bijdragen van de compartimenten Hollandschap en Brabantschap aan de gemeente Drimmelen in het kader van het project Integrale Veiligheid komen via een interne doorbelasting naar het compartiment Parkschapsbeleid. De middelen, ca. € 9.000 worden voor € 5.000 aangewend voor het BOA-registratiesysteem en voor het overige voor de coördinator veiligheid.

- Nieuwe tarieven Brabantse deel Biesbosch

In het kader van de Brede Doorlichting zijn de tarieven aangepast in het Hollandse compartiment voor onder andere diverse vaarontheffingen. Zo zijn de tarieven voor het mogen liggen in een ligplaatsconcentratie verhoogd van € 49 in 2011 naar inmiddels € 100 in 2013. Aan de Brabantse zijde van de Biesbosch wordt tot op heden voor het innemen van een ligplaats nog een tarief gehanteerd van € 23 per boot. Voorgesteld wordt dit tarief gelijk te trekken met het tarief voor een ligplaatsconcentratie aan de Hollandse zijde, te weten € 100. Het gaat om circa 12 booteigenaren.

Het tarief om bedrijfsmatig in het rechtsgebied van het Parkschap te mogen varen met een rondvaartboot is tot nu toe óók € 23 per rondvaartboot. Voorgesteld wordt dit tarief stapsgewijs op te trekken tot € 500 per rondvaartboot per jaar (€ 250 in 2014 en € 500 in 2015). Het gaat om ca. 20 rondvaartboten. In 2014 zou dit een voordeel ten opzichte van begroting 2013 voor het Parkschap kunnen opleveren van ca. € 5.000. Dit is verwerkt in de opbrengsten van het compartiment Brabantschap. Voor 2015 zou het voordeel kunnen oplopen naar ca. € 10.000.

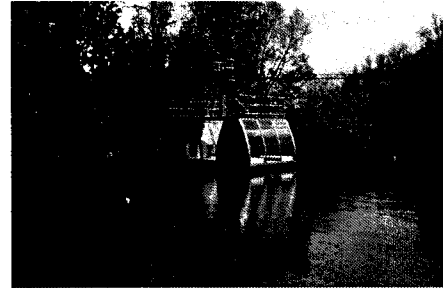
- **Ondergedompeld en STEP**

De projecten uit de beleidsvisie 'Ondergedompeld' zijn, voor zover relevant afgerond in 2013 respectievelijk worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma behorend bij de Toekomstvisie Biesbosch 2021. Voor de STEP-projecten geldt feitelijk dezelfde aanpak, met dien verstande dat het STEP-programma per 1-7-2013 formeel wordt afgerond en afgerekend met de EU.

Voortvloeiend uit het bovenstaande is voor 2014 een aantal onderwerpen relevant.

Ecolodge

Deze bijzondere overnachtingsmogelijkheid is, in samenwerking met Stayokay, getest in 2013. Het voornemen is om in 2014 deze onderdeel te laten zijn van de exploitatie Zuileshoeve, waarbij ook in het bestemmingsplan is voorzien. De exploitatie zal in overleg met de gebruiker/pachter Zuileshoeve worden bepaald (najaar 2013). Over het realiseren van een 2^e ecolodge (= optie voor het Parkschap) zal o.a. op basis van de ervaringen in 2013 worden besloten.

Zonnepont Grienduil

Deze op zonne-energie aangedreven pont moet een voet-/fietsveerverbinding gaan realiseren binnen het gebied van de Hollandse/Sliedrechtse Biesbosch (aansluitend op fietsverbindingen Nieuwe Dordtse Biesbosch en Brabantse Biesbosch). Het plan is tevens de exploitatie in handen te stellen van de gebruiker/exploitant van de Zuileshoeve. De beoogde verbinding is Ottersluis, bezoekerscentrum, Zuileshoeve en wellicht verder naar de Huiswaard en polder Kort-Lang Ambacht. In 2013 is op onderdelen van de route ervaring opgedaan door de inzet van de pont door het Biesboschcentrum Dordrecht.

Veerverbindingen

In het beleidsplan Ondergedompeld staat een aantal veerverbindingen genoemd die verder zijn uitgewerkt binnen STEP en in kaart zijn gebracht en beschreven als het zogenaamde rondje Biesbosch.

Eén van de veerverbindingen die onderdeel uitmaakt van een verbinding tussen het Dordtse en Brabantse deel van de Biesbosch is de veerverbinding vanuit de Zuidhaven naar de Deeneplaat/Jacomien. Voor het realiseren van aanlegvoorzieningen bij genoemde punten is extra voorbereiding vereist vanwege de ligging ervan binnen het Nationaal Park De Biesbosch. Het project Zuidhaven-Jacomien zal nu worden getrokken door de gemeente Dordrecht en voor het vrijmaken van financiën moet de kadernota 2014 van deze gemeente worden afgewacht. De veerverbinding is in het provinciaal Fietspadenplan 2012-2016 opgenomen. Ook zal deze verbinding worden opgenomen in het nieuwe Fietsplan van de gemeente Dordrecht.

Als voorlopig alternatief voor de hierboven genoemde veerverbinding is in 2013 gekozen voor een uitvraag aan een 2-tal ondernemers voor het realiseren van een veerverbinding tussen Lage Zwaluwe en de Spieringsluis/Biesboschmuseum. In 2013 zal het plan voor eventuele realisatie incl. de benodigde middelen en voorzieningen voor akkoord worden voorgelegd aan het bestuur.

Opladstations elektrisch varen

Ter stimulering van het elektrisch varen in de Biesbosch zijn er in 2013 op een 3-tal plaatsen in de Biesbosch oplaadpunten gerealiseerd. Op de Vischplaat, in de Aakvlaai en in de haven van Biesboschcentrum Dordrecht worden deze oplaadpunten geplaatst. Dit is een belangrijke stap in de faciliteiten voor verduurzaming in de Biesbosch; de exploitatie wordt zo veel mogelijk gelegd bij de

betrokken partijen. De financiële gevolgen van deze exploitatie voor het Parkschap worden apart gepresenteerd.

Overnachten in de Biesbosch

In het kader van Ondergedompeld en STEP is een plan voor overnachtingsmogelijkheden ontwikkeld en wordt nader uitgewerkt.

Het gaat onder meer over afstemming met de voorstellen van Staatbosbeheer inzake de nieuwe bestemming voor een groot aantal gebouwen in het gebied. Tevens is de wens uitgesproken te zoeken naar meer eenvoudige bijzondere overnachtingsmogelijkheden in de Biesbosch. Hiervan zijn er 2 gerealiseerd, te weten de ecolodge bij Stayokay en de griendhut in Hank.

Een keuze van extra en/of nieuwe eenvoudige bijzondere overnachtingsmogelijkheden zal in het najaar 2013 aan het bestuur worden voorgelegd.

4. Brede doorlichting

Het Hollands compartiment heeft voorstellen ontwikkeld om te voldoen aan de opgelegde bezuinigingen voor de Hollandse partners in het Parkschap. Deze voorstellen hebben vorm gekregen in een 30-tal voorstellen waarmee –op termijn- tot een bezuiniging kan worden gekomen van ± € 300.000, ten dele voor de taakstelling van 10%, ten dele voor het op orde brengen/houden van de exploitatie en reserveringen voor tegenvallers. Reeds bekend zijn het vervallen van de PROAV uitkering van ca. € 45.000 vanaf 2013 en de overige middelen voor de 3^e Merwedehaven van € 115.000 (welke middels indexering is opgelopen tot € 120.000) vanaf 2016.

Tot en met begroting 2013 is grotendeels invulling gegeven aan de taakstelling, het op orde brengen/houden van de exploitatie (waaronder tekorten in de meerjarenbegroting) en de genoemde tegenvaller van € 45.000 in 2013.

Voor de reeds in de begroting geïmplementeerde maatregelen is sprake van een spannende tijd. Tijdens het schrijven van deze begroting in het voorjaar van 2013 is duidelijk geworden dat een pas op de plaats moet worden gemaakt. Voor enkele geïmplementeerde maatregelen zijn de inkomsten op de lange termijn onzeker.

- Online boeken

De mogelijkheid tot het 'online boeken' van producten en diensten van het Biesboschcentrum Dordrecht heeft vertraging opgelopen. Er moest eerst een snelle verbinding worden bewerkstelligd, hetgeen naar verwachting in 2013 via een glasvezelkabel wordt gerealiseerd.

- Vaantjes

Ook het project 'vaantjes', waarin bezoekers per boot een jaarlijkse bijdrage afdragen (een soort toeristenbelasting), heeft vertraging opgelopen. Wij gaan uit van uitwerking in 2013 en implementatie in 2014.

- Natuurbijdrage

Voor het realiseren van extra inkomsten via een natuurbijdrage van automobilisten is het Parkschap afhankelijk van de besluitvorming van het bestuur en van de gemeente Dordrecht, eigenaar van de Baanhoekweg. Inmiddels is duidelijk dat het Parkschap niet eerder dan zomer 2014 hernieuwde agendering van het onderwerp hoeft verwachten. Om die reden is dit onderdeel uit de begroting 2014 gehaald om in 2015 opnieuw te worden ingevoegd (zie ook jaarschijf 2015 van de meerjarenbegroting). Om het hierdoor ontstane tekort van ca. € 33.000 op te vullen zijn de volgende resterende bedragen uit de Brede doorlichting toegevoegd aan de begroting:

- Verlagen budget gerelateerd aan het presenteren van de Biesbosch bij evenementen met € 5.000 (via personeelskosten)
- Extra inkomsten online boeken € 12.000 (€ 2.000 voor kano's, € 1.000 voor kano-excursies en € 9.000 voor fluisterboten)
- Doorberekenen beleid/beheer ophogen naar € 39.000. Dit betekent € 11.000 aan extra inkomsten en heeft voornamelijk betrekking op de toegezegde bijdrage in het kader van de Nieuwe Dordtse Biesbosch.

- Doorberekenen beleid/beheer

Voor het doorberekenen van uren beleid/beheer voor deelname aan projecten is het Parkschap afhankelijk van de voortgang/ontwikkeling van projecten. Voor 2013 en 2014 is sprake van een bijdrage voor de inbreng van expertise van het Parkschap in het kader van de Nieuwe Dordtse Biesbosch. Voor de periode erna is het behalen van deze inkomsten ongewis.

- Acquisitie –Streekfonds Biesbosch Delta

Op initiatief van het Parkschap en de werkgroep Leader is in 2012 een werkgroep opgericht met als doel te komen tot het oprichten van een gebiedsfonds voor de Biesboschregio. Hiertoe is een stichting opgericht met een stichtingsbestuur inclusief een uitvoeringsorganisatie die de komende tijd belast zullen zijn met het voeren van acquisitie in de Biesboschregio. Het fonds vloeit voort uit de Brede Doorlichting en is te beschouwen als één van de verdienmodellen die in 2014 een bijdrage moet gaan leveren aan het opvullen van het begrotingstekort van de Biesboschregio als gevolg van de wegvallende overheidsfinanciering.

Voor het tekort als gevolg van de aanvullende taakstelling van 1,5% in de begroting 2014 worden geen verdere maatregelen uit de Brede doorlichting geïmplementeerd. Met het doorschuiven van de implementatie van de natuurbijdrage automobilisten zijn de mogelijkheden voor verlagen van kosten en verhogen van inkomsten op de korte termijn uitgeput. Het tekort als gevolg van 1,5% taakstelling wordt net als het vervallen van de middelen van het Bestedingenplan Nationaal Park in afwachting van de opbrengst van verdienmodellen onttrokken uit de algemene reserve.

Het laatste deel van de 10% taakstelling betreft ca. 31.000 voor Sliedrecht (te realiseren in begroting 2015) en de vervallen van de bijdrage inzake de 3^e Merwedehaven van 120.000 in begroting 2017 (zie bijlage meerjarenbegroting). Er resteert nog een beperkt bedrag nog niet geïmplementeerde maatregelen (natuurbijdrage automobilisten, pacht Biestro) gecombineerd met een ophoging van baten van reeds in de begroting doorgevoerde maatregelen (vaantjes) van in totaal € 87.500.

Enkele van de bijna 30 voorstellen leveren geen bijdrage aan de Brede doorlichting. Het gaat om een netto bijdrage van een Thermien, verhoging van de pacht voor de Golfbaan vanwege uitbreiding en extra inkomsten als gevolg van groepsreserveringen.

5. Bestuursondersteuning GR

De middelen vanuit het Bestedingenplan NP en voor de 0,5 fte ondersteuning door de provincie Noord-Brabant zijn met ingang van 1-1-2014 vervallen. De eigen inkomsten van het Parkschap voorzien hier in 2014 niet in.

Met de provincies wordt in het najaar 2013 besproken of en zo ja op welke wijze ondersteuning, voor in ieder geval de financieel-administratieve afronding van het Bestedingenplan NP, kan worden voortgezet. De financiële omvang van deze inzet zowel qua lasten als qua baten (financiering door de provincie Noord-Brabant) in begroting 2014 van het Parkschap gehandhaafd. Er vindt geen feitelijke transactie plaats; het weergeven van deze informatie dient het inzichtelijk maken van de bestuursondersteuning.

6. Gebiedsontwikkelingen en voorzieningen

De volgende ontwikkelingen en voorzieningen zijn actueel:

- Thermen?

Afhankelijk van de uitkomst van de 'onderhandelingen' met curator/nieuwe investeerders en exploitanten wordt in 2014 gestart met de realisering resp. is het plan Thermen Biesbosch definitief beëindigd.

Bij niet doorgaan is sprake van de financiële afwikkeling van de tot dan toe gemaakte voorbereidingskosten en aanleg van parkeervoorzieningen. Aangezien dit in 2013 zijn beslag krijgt, is dit onderwerp in deze begroting niet meer opgenomen onder de risico's. Bij het niet doorgaan van de Thermen is in 2014 sprake van een verhoging van de kapitaallasten waar geen extra inkomsten tegenover staan.

- Biesboschmuseum

Naar verwachting is in 2014 de verbouwing/uitbreiding van het Biesboschmuseum inclusief het museumeiland gereed. Hiermee ontstaat een uniek toeristisch –recreatief complex met naar verwachting een bezoekersaantal dat groeit tot 50.000 à 55.000 bezoekers per jaar. Zowel Staatsbosbeheer als het Parkschap zullen ten behoeve van kantoor en bijeenkomsten het Biesboschmuseum gebruiken.

- Natura 2000

Onderdeel van de toekomstvisie is het beheerplan in het kader van Natura 2000. In 2013 zal het Natura 2000 beheerplan gereedkomen en worden vastgesteld. Dit beheerplan is leidend in de ruimtelijke ontwikkeling en het beheer van de Biesbosch. In 2014 start de implementatiefase van het beheerplan.

- Noordwaard

In 2014 wordt naar verwachting de herinrichting van de Noordwaard afgerond. De oplevering van dit project is begin 2015 voorzien. Staatsbosbeheer wordt een van de beheerder.

- Nieuwe Dordtse Biesbosch

Een aantal belangrijke stappen zijn inmiddels gezet in 2012 en 2013. Er is een akkoord over de financiering met de provincie Zuid- Holland, het bestemmingsplan 'Nieuwe Dordtse Biesbosch' is vastgesteld en het definitieve ontwerp is afgerond. Het jaar 2014 staat in het teken van de aanbesteding. Daarna volgt een periode van twee jaar uitvoering. In de loop van 2017 moet daarna het gebied in gebruik kunnen worden genomen. Parkschap en Staatsbosbeheer zijn als

toekomstig beheerders betrokken bij het ontwerp en inrichting.

- Heroriëntatie bezoekerscentrum Drimmelen

In 2014 is het gebouw van het bezoekerscentrum in Drimmelen in eigendom van een private ondernemer. In het gebouw is een entreepoort van het Nationaal Park gevestigd waarin naast informatie over de Biesbosch ook informatie over de gemeente Drimmelen wordt verstrekt. De entreepoort wordt onder verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer zo veel als mogelijk door vrijwilligers gerund.

- Afvalstortlocaties Crayestein West en 3^e Merwedehaven

De eindafwerking van de afvalstortlocatie Crayestein West is in 2011 ingezet en -na de nodige nazorgwerkzaamheden- afgerond in 2012. Aan het Parkschap is voorgelegd wat dit terrein van ca. 7 ha. als extensief recreatiegebied te bieden zou hebben.

Met mogelijke toekomstige gebruikers is het terrein uitvoerig bezichtigd en worden mogelijkheden gezien voor verdere uitwerkingen. Dit in de richting van hondenuitlaatgebied, outdoor-sportactiviteiten en veldrijden/mountainbiken.

In overleg met de sector Stadsontwikkeling van de gemeente Dordrecht is de inventarisatie opgeschort vanwege problemen rondom de gronduitgifte.

Op 31 december 2012 zijn de stortactiviteiten op de 3e Merwedehaven beëindigd.

Tot aan 2023 wordt deze 60 ha. grote stortplaats afgedekt en ingericht als recreatieterrein met het Parkschap als beoogd beheerder. Het voorterrein langs de kade blijft in gebruik als bedrijventerrein.

In februari 2013 is het voorontwerp bestemmingsplan 3e Merwedehaven afgerond.

Voorafgaande hieraan is de Nota van Uitgangspunten voor dit nieuwe bestemmingsplan door de gemeenteraad van Dordrecht vastgesteld.

7. Compartiment Hollandschap

- Beheer en onderhoud

In de primaire begroting zijn de financiële middelen opgenomen voor alle voorkomende werkzaamheden op het gebied van het reguliere (groot-)onderhoud van de recreatie- en natuurgebieden met alle daarbij behorende voorzieningen, inrichtingen en opstellen.

Onderstaand zijn voor 2014 aandachtspunten opgesomd waaraan specifiek wordt gewerkt. Het merendeel van de uitvoering is vastgelegd in het onderhoudsbestek. Op basis van het eerste onderhoudsbestek van 2008 is in 2012 een nieuw onderhoudsbestek opgesteld en aanbesteed. Vanaf januari 2013 tot en met december 2015 (met als optie een extra jaar in 2016) is dit werk gegund aan Drechtwerk Groen. In dit nieuwe bestek zitten nu voor het eerst ook een aantal gebiedsdelen van Staatsbosbeheer. Werkzaamheden die niet in het bestek zijn opgenomen, worden in regie (specifieke opdracht tot meerwerk op het bestek) uitgevoerd.

De SNL-bijdrage voor de periode 2012-2017 is jaarlijks € 12.000 lager dan de bijdrage vanuit de Subsidieregeling Natuurbeheer in de voorgaande periode. De verlaging wordt opgevangen door verlaging van het onderhoudsbudget voor infrastructuur, water & oevers en gebouwen & woningen.

In de toelichtingen bij de exploitatiebegroting wordt voor beheer en onderhoud van de gebiedsdelen, voor zover van toepassing, nader stilgestaan. Er zijn geactualiseerde onderhoudsfondsen voor de periode 2013-2022.

- Onderhoudsfonds water en oevers

In dit fonds zijn voor de hoofdvaarroutes Moldiep en Sionsloot (nog) geen baggerwerkzaamheden opgevoerd. Peilingen van de laatste 3 jaren hebben opgeleverd dat beide waterwegen nog ruim voldoende vaardiepte hebben en dat er nauwelijks nieuwe slibafzetting plaatsvindt. Daar waar sprake is van minder snelle stroming vinden wel afzettingen plaats. Dit zijn de Passantenhaven, de haven bij het Biesboschcentrum Dordrecht en de aftakking Moldiep/ Sionsloot ten noorden van het Moldiepgriend. De beide haventjes zijn inmiddels begin 2012 uitgebaggerd, en dit zal om de 5 jaar herhaald moeten worden.

Het weer op diepte brengen van de aftakking Moldiep/ Sionsloot vindt plaats in 2014. De daarop volgende jaarlijkse peilingen moeten gaan uitmaken wanneer de eerstvolgende behandeling weer verwacht kan worden.

Bij de uitvoering van de genoemde werkzaamheden in de Passantenhaven en haven Biesboschcentrum is naar voren gekomen dat van een behoorlijke en veilige oeverbescherming geen sprake is. Er zijn een aantal richtinggevende calculaties uitgevoerd. Uiterlijk in 2019 zal de oever worden aangepakt. De kosten voor een oeverbeschoeiing van hout (waaronder Azobé) die 25 á 30 jaar meegaat, zijn gecijferd op € 145.000 en opgenomen in de jaarschijf 2019 van het onderhoudsfonds. Er is een duurder alternatief, namelijk een onderhoudsvrije stalen damwand die 50 á 60 jaar meegaat van € 328.000. Het onderbrengen van deze investering in het onderhoudsfonds zou een verhoging van de jaarlijkse dotatie vragen van € 11.049. Deze middelen zijn niet beschikbaar. Derhalve is gekozen voor de azobe-variant.

- Onderhoudsfonds infrastructuur

De wegbeheerders van de gemeente Dordrecht hebben in 2011 en 2012 in opdracht van het schap inspecties uitgevoerd bij de geasfalteerde fiets- en wandelpaden in het intensieve recreatiegebied. Op basis hiervan is in de meerjaren-investeringsbegroting, jaarschijf 2014, een bedrag opgenomen van € 160.000. In 2019 zal een grote nabehandeling moeten plaatsvinden. Hiervoor is een bedrag opgenomen in het geactualiseerde onderhoudsfonds van € 47.300. Dit vereist een verhoging van de jaarlijkse dotatie met € 4.902 (waarna indexering is toegepast). Deze verhoging kan worden opgevangen doordat de iets lagere kapitaallasten van de onderdelen Groen, Infrastructuur en Recreatieve voorzieningen.

- Onderhoudsfonds gebouwen

Het Ingenieursbureau Drechtsteden voorziet het Parkschap ten behoeve van elk nieuw begrotingsjaar van een actuele 10- jaren onderhouds- en instandhoudingsplanning. Nieuw in deze planning zijn het vervangen van de dakbedekkingen van de dienstwoning en verhuurloket bij het Biesboschcentrum, het vervangen van de voegen in het metselwerk, het vervangen van regenwatergoten en verlichtingsarmaturen van de werkplaats Sionpolder en het vervangen van de buitenkozijnen van de dienstwoning Helpolder. Dit vraagt een verhoging van de jaarlijkse dotatie met € 3.438 (waarna indexering is toegepast). Door de lager uitvallende daling kapitaallasten en een bijstelling van het budget voor telefonie is deze verhoging budgetneutraal mogelijk.

• Toezicht en handhaving

Evenals in voorgaande jaren blijft het compartiment Holland primair prioriteit geven aan:

- Barbecues en kampvuren
- Loslopende honden
- Snel varen

- Oneigenlijk gebruik van wegen en paden
- Problematiek rondom onzedelijk gedrag

De monitoring van illegale dumpingen langs de Baanhoekweg en de inzet van toezichthouders ten behoeve van het terugdringen van afvaloverlast van bezoekers aan de McDonalds aan de Kerkeplaat zullen voorlopig worden voortgezet.

- Biesboschcentrum Dordrecht

Tentoonstelling en Biesboschsymfonie

In maart 2013 is in het Biesboschcentrum de tentoonstelling 'Biesbosch Verhalen Anno Nu' geopend. Met deze bijzondere tentoonstelling van luisterstoelen is het achterste gedeelte van het Biesboschcentrum voor de komende jaren helemaal vernieuwd. Er is een klein gedeelte voor wisselexposities. Hier worden in 2014 kleinschalige wisseltentoonstellingen gehouden. Het jaarlijkse tentoonstellingsbudget is verlaagd naar ca. € 4.000. Er worden ook geen inkomsten meer gegenereerd door de eigen verouderde wisselexposities. De inkomsten zijn bijgesteld naar € 0. Dit is gecompenseerd door het verhogen van de inkomsten voor de schoolboot en de schoolprogramma's en het verlagen van de uitgaven voor vrijwilligers.

In 2014 zal een plan worden gemaakt voor verdere herinrichting van het Biesboschcentrum, gericht op de functies die op lange termijn in het Biesboschcentrum plaatsvinden. In 2013 is de ruimte van de voormalige Biesbosch Symfonie vooral gebruikt voor schoolprogramma's, als extra 'vergaderruimte' en voor het vertonen van Biesboschfilms. De toekomstige functie van deze ruimte wordt meegenomen in het totaalplan.

Het Biesboschcentrum Dordrecht is het visitekaartje van het Parkschap is en heeft als hoofdpoot tot de Biesbosch een belangrijke educatieve, voorlichtende en representatieve functie.

Onderdeel van het totaalplan zal zijn het meer op eigen benen staan van het Biesboschcentrum. Aanvullende financiering om deze functies in stand te houden zal echter nodig blijven.

Brede Doorlichting - online boeken

In 2012 zou het reserveringssysteem van het Biesboschcentrum gereed worden gemaakt voor het online boeken van huurmiddelen en rondvaarten. Doordat de verbinding te traag was moest er eerst glasvezel worden gelegd voordat het systeem getest kon worden. De glasvezel en de daarop volgende migratie naar de gemeente Dordrecht is in het voorjaar van 2013 gereed. Het 24/7 boeken zal in de loop van 2013 worden geïmplementeerd. Hiermee stijgt naar verwachting het aantal boekingen. Met ingang van de begroting 2013 zijn a.g.v. het online boeken extra inkomsten voor de verhuur geraamd van € 6.000. In 2014 is sprake van een ophoging met nog eens € 12.000 extra inkomsten voor de verhuur.

Door de migratie van het volledige systeembeheer naar de gemeente Dordrecht in 2013 zijn de budgetten voor personeel, telefonie en kapitaallasten verlaagd. De kosten voor werkplekbeheer door het Service Centrum Drechtsteden (SCD) zijn opgenomen onder automatisering. Het werkplekbeheer is incl. telefonie, ondersteuning van het reserveringssysteem, en vervanging van ICT (telefonie, pc's en printers). Dit is budgetneutraal.

De Groenwinkel

De Groenwinkel levert al jaren minder inkomsten op dan geraamd. Aanpassingen in het assortiment en de wijze van presenteren hebben hierin geen verandering gebracht. De exploitatie in begroting 2014 is bijgesteld naar 60% van de raming 2013. Door het verliezen van marge ontstaat een tekort; deze is in de begroting gecompenseerd door het verlagen van de uitgaven (vrijwilligers, lease-auto en entreegelden onder rondvaart).

Onderhoudsfonds – Halve Maen, Sterling en Zonnepont

In 2013 wordt de Halve Maen geëvalueerd. Op grond van die evaluatie neemt het bestuur een besluit over de toekomst van de Halve Maen. Omdat de uitkomst van de evaluatie bij de totstandkoming van de begroting nog niet bekend is, is de exploitatie van de Halve Maen gewoon verwerkt in de begroting van 2014. In het onderhoudsfonds staat voor 2014 de vervanging van de accu's van de Sterling. De huidige accu's worden vervangen door Lithium Ion accu's. Deze accu's zijn milieuvriendelijker, hebben een tot driemaal zo lange levensduur, en kunnen niet worden vernield of beschadigd door het leegtrekken en/of onzorgvuldig laden van de accu. De vervangingsinvestering bedraagt ca. € 26.000. De in het onderhoudsfonds opgenomen bedragen van € 13.000 in 2014 en €13.000 in 2019 worden samengevoegd tot één uitgave van € 26.000 in 2014.

8. Compartiment Brabantschap

Het compartiment Brabantschap bevat geen concrete activiteiten meer. De afwikkeling van de sanering van de laatste woonark in het gebied heeft in 2013 plaatsgevonden. Het Brabantschap draagt, evenals het compartiment Hollandschap, bij aan (de nieuwe invulling van) het onderwerp Integrale veiligheid middels coördinatie van toezicht en handhaving binnen het Parkschap. Tevens worden de kosten voor het archief van het voormalige Brabantse schap bij de gemeente Drimmelen ten laste gebracht van dit compartiment.

De huidige bijdragen worden gehandhaafd ter voorziening van eventuele –uit dit compartiment voortvloeiende- onvoorziene kosten en totdat de compartimentering wordt opgeheven.

9. Compartiment Bestedingenplan Nationaal Park

Dit compartiment vervalt en komt ook niet meer terug in deze begroting. Het compartiment Nationaal Park De Biesbosch bestond uit het subsidiekader Bestedingenplan Nationaal Park. Dit subsidiekader zal –tot het opheffen ervan- financieel administratief worden uitgevoerd door de Stichting Beheer Nationaal Park.

Ook de kantoorkosten van de Stichting, die waren opgenomen binnen het compartiment Bestuursondersteuning vanwege mogelijke samenvoeging met het Parkschap, vervallen.

De laatste middelen vanuit het Bestedingenplan Nationaal Park zijn toegekend in 2013 voor de laatste tranche 2013. Een onderzoek naar verdienmodellen in 2013 moet voor 2014 en verder nieuwe middelen opleveren, die de oude middelen in de compartimenten Bestuursondersteuning en Hollandschap compenseren.

10. Investerings

In het meerjarenplan investeringen (Hollandschap) was voor 2014 een aantal investeringen opgenomen. Hieronder worden deze besproken incl. eventuele nieuwe investeringen in plaats van de investering uit het meerjarenplan investeringen. Ook worden de wijzigingen in het meerjarenplan investeringen toegelicht.

- De fluistervloot bestaat uit één rolstoeltoegankelijke 8-persoons fluisterboot, twee 7-persoons fluisterboten en vijf 5-persoons fluisterboten. Deze vloot wordt vanaf 2013 vervangen met elk jaar een nieuw bootje. De nieuwe boten worden voorzien van Lithium Ion accu's. Vanwege de langere levensduur van boten en accu's wordt een afschrijvingstermijn van 10 jaar voor deze fluisterboten gehanteerd (was 5 jaar). Op deze wijze is ondanks een duurdere aanschaf geen sprake van hogere kapitaallasten. Het investeringsbedrag voor 2014 bedraagt € 22.000.

- De geplande investering van € 10.000 uit de meerjarenbegroting voor automatisering vervalt vanwege de migratie.
- De fietspaden en de wielerveden zullen voor € 160.000 in 2014 worden gerenoveerd. Toekomstig groot onderhoud is opgenomen in het onderhoudsfonds infrastructuur.

Bovenstaande investeringen worden gezien als routine-investeringen en worden in 2014 uitgevoerd indien deze begroting wordt goedgekeurd.

Daarnaast vindt naar verwachting in 2014 besluitvorming plaats over de natuurbijdrage automobilisten. Dit moet resulteren in een investeringskrediet voor een heffingsysteem. Deze investering kan dus pas worden uitgevoerd na separate besluitvorming over dit onderwerp.

PARAGRAFEN

11. Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen betreffen die inkomsten waarvan de besteding niet gerelateerd is aan een vooraf bepaald doel en staan zo ter vrije afweging door het bestuur. De besteding is dus niet gebonden; er staat geen verplichtingen tegenover.

Compensabele BTW

Conform de afspraak met de belastingdienst wordt de compensabele BTW welke in rekening is gebracht bij het schap, doorgeschoven naar de deelnemers. Deze kunnen zelf hun recht op compensatie effectueren. De totaal geraamde BTW BCF (exclusief investeringen) bedraagt € 263.583. Op basis van de verdeelsleutels voor de verschillende compartimenten bedraagt de verdeling per deelnemer:

- Provincie Zuid Holland	€ 64.991
- Gemeente Dordrecht	€ 151.393
- Gemeente Sliedrecht	€ 22.633
- Provincie Noord Brabant	€ 15.536
- Gemeente Drimmelen	€ 4.667
- Gemeente Werkendam	€ 4.633

Overige algemene dekkingsmiddelen

Voor het langer in stand houden van het afvalverwerkingsbedrijf in de Hollandse Biesbosch (3^e Merwedehaven) ontvangt het Parkschap jaarlijks een vergoeding. De vergoeding bedraagt € 120.622; het betreft een vergoeding van de gemeente Dordrecht. Deze loopt nog tot en met 2016.

Algemene uitkeringen

De deelnemers in het schap staan garant voor het nadelig exploitatiesaldo. De verdeling van het negatief saldo over de deelnemers is als volgt:

Compartiment Parkschap:

- Provincie Zuid Holland 25%
- Provincie Noord Brabant 25%
- De gemeentes dragen naar rato van het inwoneraantal d.d. 1 januari van het voorafgaande jaar bij aan het restant. Voor begroting 2014 is de verdeling op basis van het inwoneraantal d.d. 1 januari 2012 (CBS-cijfers) aangehouden. Dit betekent een minimale wijziging ten opzichte van de vorige begroting (herverdeling van een bedrag van € 133).

Voor de compartimenten Hollandschap en Brabantschap worden de oude verdeelsleutels gehanteerd totdat de compartimentering wordt opgeheven.

Compartiment Hollandschap:

- Provincie Zuid Holland 25%
- Gemeente Dordrecht 87,5% van het restant
- Gemeente Sliedrecht 12,5% van het restant

Compartiment Brabantschap:

- Provincie Noord Brabant 50%
- Gemeente Drimmelen 25%
- Gemeente Werkendam 25%

Omdat de deelnemers garant staan voor het tekort is geen post onvoorzien opgenomen.

12. Weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen kan in algemene zin worden gedefinieerd als de mate waarin het schap in staat is tegenvallers op te vangen. De twee elementen, die relevant zijn voor de beoordeling van het weerstandsvermogen, zijn enerzijds de relevante risico's en anderzijds de weerstandscapaciteit. Onder relevante risico's worden in dit verband verstaan exploitatie- en overige risico's die niet anderszins zijn te ondervangen. Weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit de financiële gevolgen van tegenvallers bekostigd kunnen worden. Gesteld kan worden dat het weerstandsvermogen zich op een adequaat niveau bevindt indien het schap in staat is om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat afbreuk wordt gedaan aan eerder vastgesteld beleid en de hieraan gekoppelde niveaus van programma's en activiteiten. In de bedrijfsvoering van het Parkschap staat een adequaat risicomanagement voorop en is de (financiële) weerstandscapaciteit het sluitstuk van het risicomanagement. In dat kader zijn alle risico's belicht waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn voor het balanstotaal of de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De bronnen van het Parkschap om financiële tegenvallers ten gevolge van relevante risico's (zie dit hoofdstuk) te kunnen ondervangen (de weerstandscapaciteit) bestaan uit:

1. De reserves op de balans;
2. De verzekeringsportefeuille;
3. De garantstelling door de deelnemers.

Reserves

Reserves kunnen worden onderscheiden in algemene en bestemmingsreserves. De algemene reserve dient onder andere ter equalisatie van exploitatiesaldi. Dit houdt in dat positieve jaarresultaten in de algemene reserves worden gestort en bij een negatief jaarresultaat vindt een onttrekking plaats. Algemene reserves zijn vrij aanwendbaar bij tegenvallers (bufferfunctie). Bestemmingsreserves daarentegen dienen een specifiek doel en zijn dus in principe niet vrij inzetbaar in geval van tegenvallers (bestedingsfunctie).

In de algemene reserve van het Hollandschap zijn bedragen gereserveerd voor de kapitaallasten van resultaatbestemmingen van 2005 en 2006.

De reservepositie per 31 december 2014 bedraagt naar verwachting in totaal € 572.758 en is als volgt opgebouwd:

Compartiment Bestuursondersteuning

- Algemene reserve € 28.512

Compartiment Hollandschap

- Algemene reserve € 257.008
 - Bestemmingsreserves:
 - Reserve donaties € 33.390
 - Reserve onderhoud tentoonstellingen € 147.721
- Totaal reserves Hollandschap € 438.119

Compartiment Brabantschap

- Algemene reserve € 60.626

Zie voor het verwachte verloop van de reserves in 2013 en 2014 de bijlage 'Staat van reserves'.

Verzekeringen

Binnen het schap zijn voorzieningen getroffen voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden (per balansdatum) min of meer onzeker zijn (bijvoorbeeld groot onderhoud). Naast het treffen van voorzieningen bestaat ook de mogelijkheid bepaalde risico's te verzekeren. Het schap doet dit onder andere op het gebied van risico's van brand, ongevallen, aansprakelijkheid, wagenpark en vaartuigen. Binnen deze risico's is **niet alles gedekt, wat het treffen van preventieve maatregelen, voor zover deze in het vermogen van het schap liggen om te beïnvloeden, des te belangrijker maakt.**

Risico's

Parkschap – opbrengsten verdienmodellen

Door beschikbaarheid van middelen voor de bestuursondersteuning is er geen budgetruimte voor onderzoeken en uitwerking van nieuw beleid door bijvoorbeeld externe adviseurs. De deelnemers hebben in de bestuursvergadering d.d. mei 2011 aangegeven dat het Parkschap hiertoe meer gebruik mag maken van het ambtelijke apparaat van de betrokken deelnemers. Dit gebeurt nog maar ten dele. Het laten uitvoeren van onderzoeken door bijvoorbeeld het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) valt (tot op heden) helaas niet onder ondersteuning door het ambtelijk apparaat.

Daarnaast geldt dat door het wegvallen van de financiële en ambtelijke ondersteuning provincie Noord-Brabant vanaf 2014 (adjunct-secretaris Bestedingenplan NP) de financieel-administratieve afronding van het Bestedingenplan een risico.

De middelen vanuit het Bestedingenplan NP zijn per 1/1/2014 definitief van de baan. De begroting is sluitend gemaakt via een onttrekking aan de algemene reserve (besluit 7/3/13 op kadernota 2014); het is uiteraard de bedoeling dat in 2014 al nieuwe opbrengsten via verdienmodellen zijn gerealiseerd.

De omvang van de opbrengsten via verdienmodellen vormen een risico, temeer daar het Parkschap via de Brede Doorlichting al diverse kansen heeft benut en bezuinigingen heeft uitgevoerd.

Een deel van de organisatiekosten van de verschillende (voormalige) organisaties worden –sinds het Parkschap en haar voorgangers bestaan– door de verschillende deelnemers in de GR bekostigd. Het risico bestaat hierin dat dergelijke kosten door toekomstige wijzigingen en bezuinigingen (locaties en personeel) niet meer bij de deelnemers en ten laste van het budget van de deelnemers worden gemaakt, maar op het schap zelf.

Bezoekerscentrum Drimmelen

Het wegvallen van financiering vanuit het Bestedingenplan NP maakt exploitatie in 2014 onzeker. Het is onzeker of Staatsbosbeheer de exploitatie rond kan krijgen door bijvoorbeeld extra bezuinigingen op het terreinbeheer.

Beheer en onderhoud recreatie- en natuurgebieden

Bij de herziening van de onderhoudsfondsen zijn geen baggerwerkzaamheden voor het Moldiep en de Sionsloot in het onderhoudsfonds opgenomen. Er vindt momenteel geen aangroei van slib plaats. In principe worden elk jaar de vaardiepten gepeild zodat veranderende situaties kunnen worden gesignaleerd en in het onderhoudsfonds opgenomen. Te zijner tijd zal worden bepaald of deze baggerwerkzaamheden in het fonds moeten worden opgenomen of dat er sprake kan zijn van een apart krediet.

(De bezuinigingen bij Staatsbosbeheer leidt tot bezuinigingen op het terreinbeheer. Dit is geen risico meer, maar een feit.)

Thermen

In 2013 wordt duidelijk of al dan niet een Thermen wordt gerealiseerd. Indien het project stopt, komen de voorbereidingskosten ten laste van 2013 en is sprake van kapitaallasten van parkeergelegenheid waar geen inkomsten tegenover staan.

Gebouwen

De Zuileshoeve (boerderij met schuur) in de Hel- en Zuilespolder is in 2011 door het Parkschap aangekocht met de bedoeling de locatie te ontwikkelen tot een kleinschalige recreatieve functie. Hiertoe worden belangstellenden uitgenodigd een aanbieding te doen. Dit gebeurt door het uitbrengen van een bidboek in januari 2013. De oorspronkelijke bedoeling was dit eerder te laten plaatsvinden, maar juridische en planologische aspecten hebben meer tijd gevraagd. De meest positieve planning is dat dit project operationeel zal zijn in het voorjaar van 2014. In de brede doorlichting is rekening gehouden met extra inkomsten van € 2.000 voor het Parkschap in 2013. Dat wordt niet eerder dan 2014. Ook de exploitatie van de ecolodge en de veerverbinding met de nieuwe zonnepont maken onderdeel uit van het bidboek. Het risico betreft het niet kunnen realiseren van de plannen als gevolg van economische omstandigheden mogelijk in combinatie met vertraging vanwege lange procedures.

Ondergedompeld en STEP

De projecten voor Ondergedompeld en STEP zijn medio 2013 afgerond, waarna in de 2^e helft van 2013 verantwoording en subsidievaststelling plaatsvindt. De exploitatie van enkele projecten vormt –vanwege economische omstandigheden– een risico. Zie onder Gebouwen.

Voor de projecten in Ondergedompeld/STEP is extra capaciteit aangetrokken, waarvoor vanaf 2014 werk en financiering vervallen. Gezien de lange termijn van het dienstverband zal voor betrokken medewerkers een aanvullend takenpakket (incl. financiering) moeten worden samengesteld, voor een bedrag van circa € 30.000 per jaar.

In nieuwe projecten en/of in het project 'verdienmodellen' moet een en ander worden gerealiseerd.

Ondernemersrisico

Gezien de aard van de activiteiten die met name in en rond het Biesboschcentrum (Hollandse Biesbosch) zijn georganiseerd, zijn de inkomsten sterk afhankelijk van externe factoren als de weersomstandigheden, de ontwikkelingen op de vrijetijdsmarkt, alsook de economische situatie. Hierbij dient ook vooral gedacht te worden aan de Halve Maen. In 2009 is op verzoek van het bestuur van Natuur- en Recreatieschap De Hollandse Biesbosch onderzoek gedaan naar mogelijkheden om de rendabiliteit van de Halve Maen te verbeteren. De adviezen hadden onder andere betrekking op PR en marketing en de programmering van de tochten; de programmering en promotieactiviteiten zijn al behoorlijk aangepast, maar de bestedingen vallen tegen. Voorjaar 2013 wordt op basis van een evaluatie opnieuw de balans opgemaakt.

Toezicht en handhaving

De inzet en taakverdeling tussen SBB, RWS, KLPD en het Parkschap is in 2013 structureel verankerd. De middelen tot uitvoering van deze taakverdeling zijn niet in verhouding de taken. Gelet op de forse bezuinigingen die Staatsbosbeheer opgelegd heeft gekregen gecombineerd met het vervallen van de bijdragen vanuit het Bestedingenplan betekent dat er vanaf de zomer van 2013 geen BOA's meer actief zijn in het Brabantse deel van De Biesbosch. Toezicht en handhaving komt dan alleen bij de waterpolitie en te liggen en deze organisaties kunnen de weggevallen BOA-capaciteit lang niet compenseren. De orde en veiligheid in het gebied zijn in het geding met risico op schade aan de natuur en het imago van het Nationaal Park.

Onderhoud en beheer Nieuwe Dordtse Biesbosch

Ten gevolge van rijksbezuinigingen hebben de gemeente Dordrecht, provincie Zuid- Holland en Waterschap Hollandse Delta overeenstemming bereikt over de bijstelling van het project. In een nieuwe overeenkomst wordt overeengekomen dat Dordrecht zorg draagt voor de realisatie en het beheer van de Nieuwe Dordtse Biesbosch en daarmee volledig financieel verantwoordelijk wordt. In de kadernota 2014 resp. de Meerjarenbegroting 2014 – 2018 van de gemeente Dordrecht zullen **reële bedragen worden Ingebracht. Alle partijen die in de toekomst te maken krijgen met beheer en onderhoud hebben de onderhouds- en beheerkosten inzichtelijk gemaakt. Tegelijkertijd is sprake van signalen dat beheer door anderen dan de huidige beheerders goedkoper zou kunnen zijn.** Naast onvoldoende beheermiddelen in relatie tot de inrichting lijkt ook de vraag om toewijzing van het beheer aan de orde.

Staatsbosbeheer en het Parkschap zijn in afwachting van de besluitvorming en ontwikkelingen hieromtrent.

Verkeersperikelen

In 2010 zijn een aantal verbeteringen doorgevoerd aan de Baanhoekweg. In 2011 is hierop verder geborduurd in verband met de ontwikkeling van het thermencomplex aan het einde van de Baanhoekweg. Hoewel aanzienlijke verbeteringen hebben plaatsgehad, is de situatie nog steeds niet optimaal. Maatregelen op het gebied van betaald parkeren, afsluitbaarheid van het gebied/gebiedsdelen en eenrichtingsverkeer in het gehele gebied behoeven nader onderzoek en verdere uitwerking. Het betaald parkeren is tevens één van de onderdelen van de Brede doorlichting. De bestuurscommissie heeft hier in financiële zin en vanuit Parkschapsbelang voorzichtig positief op gereageerd, vanuit de deelnemer gemeente Dordrecht is het onderwerp 'on hold' gezet tot de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen in 2014. In het kader van de brede doorlichting is in 2013 rekening gehouden met een positief saldo van € 35.000,- en vanaf 2014 met € 75.000,- per jaar. Er worden niet eerder dan in 2015 opbrengsten verwacht.

13. Bedrijfsvoeringparagraaf

Personeel

De inzet en aanstelling van medewerkers bij het Parkschap is gevarieerd; gedetacheerd vanuit de gemeente Dordrecht en/of in dienst van het Servicecentrum Drechtsteden en provincie Noord-Brabant. Daarnaast zijn hier arbeidscontractanten en een medewerker van Drechtwerk werkzaam. Het SCD verzorgt de personeelsadministratie voor de arbeidscontractanten van het Biesboschcentrum Dordrecht.

Ook wordt er veel werk verricht door vrijwilligers, met name als gids voor bezoekers (dit geldt zowel bij het Biesboschcentrum Dordrecht als bij SBB/Bezoekerscentrum Drimmelen).

Vanuit Staatsbosbeheer zijn verschillende medewerkers nauw betrokken bij het Parkschap. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer en de Gemeenschappelijke Regeling Parkschap Nationaal Park De Biesbosch.

Voor de uitvoering van het beheer van het recreatiegebied De Hollandse Biesbosch en enkele gebieden in eigendom van Staatsbosbeheer is een bestek opgesteld; de uitvoering is na de aanbesteding in handen van het SW-bedrijf Drechtwerk.

Automatisering

De medewerkers van de Sionpolder zijn in 2009 middels een glasvezelverbinding aangesloten op het stadskantoor in Dordrecht. Voor medewerkers van het Biesboschcentrum is dit vanaf 2013 het geval. Het systeembeheer wordt per medio 2013 uitgevoerd door het SCD.

Organisatie

De werkorganisatie voor ondersteuning van de bestuurscommissie (compartiment bestuursondersteuning), vastgesteld in de bestuursvergadering van 25 februari 2011, bestaat uit: Een directeur (0,66 fte), ondersteuning bestuurscommissie (0,5 fte), Beleid 0,5 fte, Beheer 0,2 fte en Bezoek 0,2 fte, capaciteit Staatsbosbeheer (een equivalent van € 50.000), directiesecretaresse (0,45 fte), boekhouding (0,40 fte) en control (een equivalent van € 42.000).

Huisvesting

Het Parkschap onderzoekt samen met Staatsbosbeheer op welke wijze representatieve en efficiënte huisvesting voor het Parkschap kan worden gerealiseerd, incl. kostenraming en dekking.

De medewerkers van Parkschap zijn medio 2013 verdeeld over meerdere locaties. De adjunct-secretaris van de Bestuurscommissie en het Overlegorgaan is werkzaam bij de provincie Noord-Brabant. De betrokkene vanuit Staatsbosbeheer is werkzaam vanuit de kantoren van Staatsbosbeheer, deels in het Parkschapsgebied. De Parkschapsmedewerkers voor beleid en beheer zijn gehuisvest in de Sionpolder. Op de bovenverdieping van het Biesboschcentrum Dordrecht zijn de kantoren voor de medewerkers aldaar gevestigd. In het botenhuis is een verhuurloket ten behoeve van de verhuur van diverse objecten.

Daarnaast zorgt het schap voor een onderkomen voor de medewerkers van de reclassering die werkzaamheden uitvoeren in het gebied.

14. Verbonden partijen

Het Parkschap is een gemeenschappelijk regeling waarin de provincies Zuid-Holland en Brabant en de Gemeentes Dordrecht, Sliedrecht, Drimmelen en Werkendam in deelnemen. Zij staan garant bij een nadelig exploitatiesaldo (zie hoofdstuk 12 Algemene dekkingsmiddelen). In de begroting 2014 is de totale bijdrage van de participanten geraamd op € 1.649.649 (excl. € 263.583 BTW BCF).

15. Financieringsparagraaf

Treasury is het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, waarbij een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement wordt belegd, en het daarbij afdekken van met rente- en kredietrisico's.

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) is een Financieringsstatuut verplicht. Dit statuut heeft tot doel kaders aan te geven, waarbinnen het schap haar geldstromen beheert. Het Financieringsstatuut voor het Parkschap is 20 mei 2011 door het Algemeen Bestuur vastgesteld en maakt deel uit van de financiële beheerverordening van het Parkschap. Voor een nadere uiteenzetting van het treasury-beleid verwijzen wij naar het genoemde Financieringsstatuut.

Het omslagpercentage van de rente blijft voor begrotingsjaar 2014 gehandhaafd op 4,5%. Er is geen reden om aan te nemen dat dit percentage moet worden gewijzigd. De financiële markt laat verlaging toe, echter vanwege de onzekere toekomst wordt het bestaande percentage voorzichtigheidshalve gehandhaafd.

De wettelijk toegestane kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2%; de rente-risiconorm 20% (Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, artikel 2). In 2012 bleef het Parkschap binnen de toegestane kasgeldlimiet. Ook in 2013 zullen nog behoorlijke uitgaven worden gedaan, voor onder andere STEP/Ondergedompeld. Het is mogelijk dat het Parkschap in 2013 of in 2014 de kasgeldlimiet overschrijdt; indien dit in 3 achtereenvolgende kwartalen gebeurt, zal worden bepaald of een lening moet worden aangegaan (zie ook hoofdstuk 19 paragraaf leningenportefeuille). In dat geval zal een voorstel aan het bestuur worden voorgelegd.

16. Grondbeleid

Het Parkschap heeft geen grondexploitatie, derhalve wordt er geen grondbeleid ontwikkeld.

FINANCIËLE BEGROTING

17. Programmabegroting

De financiële begroting beoogt het inzicht in de financiën van het schap te vergroten en biedt daartoe een samenhangend inzicht in de ontwikkeling van de exploitatie en de belangrijkste vermogensbestanddelen. Voor meer financiële informatie verwijzen wij naar bijlagen.

Ontwikkelingen in de baten en lasten

In deze paragraaf wordt een totaaloverzicht gepresenteerd van de aan verschillende begrotingsprogramma's gerelateerde baten en lasten en de ontwikkelingen/budgettaire uitgangspunten in de baten en lasten toegelicht.

Ontwikkelingen/ budgettaire uitgangspunten

De begroting 2014 en de meerjarenraming zijn opgesteld volgens de Consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dit is conform de door het bestuur afgesproken uitgangspunten voor begroting 2014 (kadernota 2014) op 7 maart 2013. Bij de inflatie is –net als voorgaande jaren– uitgegaan van nacalculatie. De indexering bedraagt 3,25% en heeft de volgende opbouw: 2% verwacht voor 2014 + 1% nacalculatie 2013 + 0,25% nacalculatie 2012. De hoge nacalculatie voor 2013 wordt veroorzaakt door de verhoging van het BTW-percentage van 19 naar 21%. Voor personele kosten is uitgegaan van de nullijn op basis van de CAO ambtenaren. Op basis van deze richtlijnen zijn de bijstellingen als volgt:

- Personeel	+ 0,0%	t.o.v. de begroting 2013
- Overige goederen en diensten	+ 3,25%	t.o.v. de begroting 2013
- Inkomsten (indien mogelijk)	+ 1,8%*	t.o.v. de begroting 2013

* het gehanteerde percentage is gebaseerd op de verhouding van de personeelslasten en de overige kosten van het Parkschap.

De inkomsten van het Biesboschcentrum Dordrecht zullen met 1,8% worden geïndexeerd. Voor de ontheffingen geldt eenzelfde percentage, waarbij moet worden opgemerkt dat de ontheffingen van het compartiment Brabantschap zullen worden gelijkgetrokken met (lees: opgehoogd worden tot) de ontheffingen voor het compartiment Hollandschap. Zie hiervoor hoofdstuk 3, paragraaf Nieuwe tarieven Brabantse deel Biesbosch). Naast het gelijktrekken kan op deze manier ook het begrote bedrag aan inkomsten uit ontheffingen worden gehaald.

Voor het bedrijfsmatig varen in het Parkschapsgebied wordt het tarief verhoogd van € 23 per rondvaartboot naar € 250 per rondvaartboot.

Ontwikkeling kapitaallasten

De daling van de kapitaallasten in begroting 2014 ten opzichte van begroting 2013 bedraagt ca. € 64.000. Dit heeft een aantal oorzaken. De natuurbijdrage automobilisten vereist een investering in een heffingsstelsel. Door vertraging in de besluitvorming wordt de investering waarschijnlijk pas najaar 2014 uitgevoerd en is (nog) geen sprake van kapitaallasten in 2014. De voor 2013 begrote kapitaallasten bedragen ca. € 25.000. (Tegenover deze lasten waren inkomsten uit de natuurbijdrage begroot. Er is dus per saldo geen voordeel in de begroting.)

Met de overgang van het ICT-beheer vervallen ook de investeringen voor automatisering en de investering in een telefooncentrale in het Biesboschcentrum Dordrecht. De verlaging van de kapitaallasten voor automatisering bedraagt ca. € 16.000. (Hiertegenover staan uiteraard SCD-kosten.)

De kapitaallasten voor verhuringen dalen met ca. € 6.000; hiervoor zijn een tweetal oorzaken aan te wijzen. Een aantal resterende kredieten uit eerdere jaren is vervallen. Het gaat o.a. om

vervanging van motoren en de elektrische waterfiets. Daarnaast geldt dat de allernieuwste fluisterboten langer meegaan. De fluisterboot, die in 2014 wordt aangeschaft, wordt in 10 jaar afgeschreven. Dit geldt ook voor de bijbehorende accu.

Tenslotte geldt dat de verlaging kan worden verklaard uit het gegeven dat er voor een aantal begrotingsonderdelen geen sprake is van nieuwe investeringen. Wegens afschrijving dalen de kapitaallasten in 2014 ten opzichte van 2013.

Bijzonderheden in de ontwikkeling van de kapitaallasten uit eerdere begrotingen:

De kapitaallasten van de woning bij de boerderijschuur (de Zuileshoeve te Merwelanden 39) worden tijdelijk door een eveneens tijdelijke verlaging van de budgetten gefinancierd. De verlaging van de kapitaallasten als gevolg van het uitstel van de vervanging van de Sterling is benut voor een extra dotatie in de voorziening (groot onderhoud Halve Maen, Sterling en Zonnepont) gedurende enkele kalenderjaren. De investering in de parkeervoorzieningen ten behoeve van de Thermen zal te zijner tijd moeten worden gefinancierd uit de erfpachtcanon.

Ontwikkeling personeelslasten

De lonen van het personeel zijn niet verhoogd. Voor het personeel dat gedetacheerd is vanuit de Gemeente Dordrecht dient ook BTW in rekening te worden gebracht. Deze kosten zijn opgenomen in de begroting en zijn via het BCF compensabel bij de deelnemers.

Overzicht baten en lasten (exploitatie)

Op basis van de cijfers van het Centraal Planbureau voor de Statistiek (CBS) is een indexering van materiële budgetten met 3,25% aan de orde. Daarnaast hanteert het Parkschap geen indexering op de p-budgetten (nullijn CAO ambtenaren). De inkomsten van het Biesboschcentrum Dordrecht, de ontheffingen en een aantal pachten zijn verhoogd met een gewogen indexering op de lasten van 1,8%.

De overige verschillen tussen de saldi volgens de jaarrekening 2012, de begroting 2013 en de begroting 2014 hebben in grote lijnen betrekking op het volgende (zie tabel op de pagina hierna):

- Voor de bestuursondersteuning is de bijdrage vanuit het Bestedingenplan NP vervallen en is sprake van een taakstelling van 1,5%. Deze zijn gecompenseerd door een mutatie op de algemene reserve compartiment Bestuursondersteuning.
- Voor de onderdelen Groen van RECREATIE- & NATUURGEBIEDEN, Gebouw & inrichting en Educatie & voorlichting van het BEZOEKERSCENTRUM, TOEZICHT & HANDHAVING is sprake van een daling van de baten als gevolg van het vervallen van de bijdragen uit het Bestedingenplan NP voor 2014. Als gevolg hiervan stijgt het saldo. Dit is gecompenseerd door een mutatie in de reserves. De hoge mutatie in de reserves van het Hollandschap voor 2012 wordt veroorzaakt door een onttrekking ten behoeve van de onderhoudsvoorziening water & oevers (conform resultaatbestemming 2011).
- Voor het programma TOEZICHT & HANDHAVING is sprake van een laag saldo voor 2013; hier was sprake van een bezuinigingsmaatregel in het kader van de Brede doorlichting. Het ging om de natuurbijdrage automobilisten. Vanwege vertraging in de besluitvorming hieromtrent is deze maatregel doorgeschoven naar 2015. Het verschil is opgelost door implementatie van maatregelen in de andere programma's.
- Bij OVERIGE BATEN en LASTEN is voor 3^e Merwedehaven een daling van de baten te zien ten opzichte van de jaarrekening 2012.

De overige dekkingsmiddelen in het compartiment Brabantschap stijgen als gevolg een voorgestelde verhoging van de ontheffingen en bijdrage rondvaartboten.

Programma	Rekening 2012	Begroting 2013	Begroting 2014				
	saldo	saldo	lasten	baten	Saldo voor bestemming	mutaties reserves	saldo na Bestemming
BESTUURSONDERSTEUNING							
Personeelskosten	189.527	216.603	317.219	100.616	216.603		216.603
Algemene kosten	3.490	0	25.813	0	25.813	-28.249	-2.436
Bijdrage deelnemers	-215.470	-216.603		214.167	-214.167		-214.167
Compartment Parkschap							
STEP/Ondergedompeld - exploitatie	0	0	PM	PM	PM		PM
Overige Parkschapbeleid	0	0	9.387	9.387	0		0
Compartment Hollandschap							
RECREATIE- & NATUURGEBIEDEN							
Groen	408.777	434.139	495.094	26.689	468.405		468.405
Infrastructuur	82.337	75.634	158.188	73.160	85.028		85.028
Recreatieve voorzieningen	45.778	53.414	53.410	0	53.410		53.410
Beheer	119.026	101.163	126.552	39.000	87.552		87.552
Water en Oevers	281.218	128.121	133.689	4.753	128.936		128.936
TOEZICHT & HANDHAVING	102.228	54.480	128.197	20.347	107.850		107.850
BIESBOSCHCENTRUM DORDRECHT							
Gebouw en inrichting	62.907	135.358	199.006	25.071	173.935		173.935
Algemeen	414.035	403.214	446.849	38.910	407.939	5.000	412.939
Voorlichting & educatie	24.549	37.070	62.739	12.333	50.406	18.333	68.739
Rondvaarten & Wandeltochten	139.735	48.654	445.687	402.654	43.033		43.033
Biesbosch Symfonie	0	14.055	14.055	0	14.055		14.055
Pont & Verhuur	-15.352	-2.565	115.705	137.889	-22.184		-22.184
RECREATIE -OBJECTEN							
Golfbaancomplex en skihelling	-90.879	-90.879	0	90.879	-90.879		-90.879
OVERIGE BATEN en LASTEN							
Gebouwen en woning	69.927	87.507	148.108	61.905	86.203		86.203
Diversen	30.275	30.368	106.605	76.237	30.368		30.368
3e Merwedehaven	-166.000	-120.622		120.622	-120.622		-120.622
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN							
Bijdrage deelnemers	-1.374.728	-1.403.846	0	1.414.551	-1.414.551		-1.414.551
Compartment Brabantschap							
Recreatie & Integrale veiligheid	3.423	21.518	27.131	0	27.131		27.131
Bijdrage deelnemers	-19.775	-20.230		20.931	-20.931		-20.931
Overige dekkingsmiddelen	-771	-1.288		6.200	-6.200		-6.200
Mutaties reserves Parkschap							
Toevoeging reserve bestuursonderst.	22.453						
Mutaties reserves Hollandschap	-133.833	14.736				-112.217	-112.217
Toevoeging reserve Brabantschap	17.123						
TOTAAL	0	0	3.013.434	2.896.301	117.133	-117.133	0

Incidentele baten en lasten 2014

Onder incidentele baten en lasten worden tijdelijke posten verstaan die zich in principe gedurende maximaal drie jaar voordoen. De BBV-notitie met betrekking tot incidentele baten en lasten d.d. januari 2012 geeft aan dat meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningbesluit worden geklasseerd als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar. Het programma STEP is afgerond. Het programma Ondergedompeld in principe ook.

De bijdrage voor de inzet van het Parkschap voor De Nieuwe Dordtse Biesbosch moet worden gecontinueerd door een beheerbijdrage. Om die reden worden die middelen niet als incidenteel aangemerkt.

18. Gepronosticeerde balans

GEPROGNOSTICEERDE BALANS VOOR 2014

	Geraamde stand per 31 december 2013		Geraamde mutaties in 2014		Geraamde stand per 31 december 2014	
ACTIVA						
<u>Vaste activa</u>						
Investeringen	2.632.940	E	-216.617	E	2.416.324	E
	1.150.810	M	-55.142	M	1.095.668	M
	3.783.750		-271.759		3.511.992	
E: Investeringen met Economisch nut / M: Investeringen met Maatschappelijk nut						
<u>Viottende activa</u>						
Voorraden	28.001		-421		27.580	
Vorderingen met rentetypische looptijd van 1 jaar en korter	220.000		-112.000		108.000	
<u>Liquide middelen</u>						
Kas/Bank/Giro	-425.000		27.000		-398.000	
	3.606.751		-357.180		3.249.572	
PASSTVA						
Reserves & voorzieningen Hollandschap						
Voorzieningen	536.201		-111.070		425.131	
Algemene reserve	369.225		-112.217		257.008	
Bestemmingsreserve	157.778		23.333		181.111	
Reserve Brabantschap						
Algemene reserve	60.626		0		60.626	
Reserve Bestuursondersteuning						
Algemene reserve	56.761		-28.249		28.512	
	1.180.591		-228.203		952.388	
Langlopende schulden	817.731		-211.064		606.667	
Kortlopende schulden	925.945		5.525		931.470	
Overlopende passiva	682.485		76.562		759.047	
	3.606.751		-357.180		3.249.572	

Investeringsen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) onderscheidt investeringen naar economisch en maatschappelijk nut. Investeringsen met een economisch nut betreffen vaste activa die verhandelbaar zijn (zoals gebouwen, grond, voertuigen) of waar inkomsten tegenover staan (bijvoorbeeld gronden in erfpacht). Deze investeringen moeten worden geactiveerd en reserves mogen niet op deze investeringen in mindering worden gebracht. Daarnaast mag niet

resultaatgericht worden afgeschreven en moet consistent worden afgeschreven. Wel mogen bijdragen van derden die gerelateerd zijn aan de investering in mindering worden gebracht.

Investeringsen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn meestal investeringen waarop langdurig onderhoud moet worden gepleegd (wegen, bruggen, openbaar groen, water e.d.). Het goed verwerken van het onderhoud in de begroting en meerjarenraming wordt belangrijker geacht dan het inzicht in de financiële positie via activering. Er bestaat een nauwe relatie met de paragraaf onderhoud kapitaallasten. Deze investeringen worden bij voorkeur niet geactiveerd en indien dat wel gebeurt dan wordt in een zo kort mogelijke termijn afgeschreven.

Nieuwe investeringen worden onderscheiden in:

- routine investeringen, waarvan wordt voorgesteld deze bij het vaststellen van de begroting 2014 te autoriseren;
- overige investeringen, waarvoor autorisatie zal worden gevraagd middels een inhoudelijk uitgewerkt voorstel.

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de investeringen wordt verwezen naar hoofdstuk 10, de staat van vaste activa en het meerjarig overzicht nieuwe investeringen (beide laatste overzichten opgenomen als bijlage).

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn opgenomen in de reguliere exploitatie en de meerjarenraming.

Financiering

Leningenportefeuille (opgenomen)

Het is mogelijk dat in 2013 of 2014 een nieuwe geldlening moet worden opgenomen. In 2013 en 2014 zijn grote uitgaven voorzien. In 2013 gaat het om uitgaven voor STEP en mogelijk de parkeervoorziening Thermen. De nieuwe inrichting/tentoonstelling incl. Biesboschsymfonie van het Biesboschcentrum Dordrecht en de investeringen gerelateerd aan het innen van de natuurbijdrage automobilisten zijn begroot in 2013 maar worden waarschijnlijk pas uitgevoerd in 2014. Het gaat om uitgaven voor het compartiment Hollandschap. Indien een geldlening nodig is, wordt dit via een voorstel aan het bestuur voorgelegd.

In de bijlagen bij de productenraming is het verloopoverzicht van de leningenportefeuille opgenomen.

Reserves

Ultimo 2014 bedraagt de stand van de reserves € 572.758. Hierin is geen rekening gehouden met de opbrengst van verdienmodellen.

Het niveau van de reserves wordt beperkt toereikend geacht voor het opvangen van de gevolgen van risico's. Dit betekent dat het schap in staat is om substantiële risico's op te vangen met name door de garantstelling door de deelnemers. Met name de omvang van de Algemene reserve voor het compartiment Hollandschap is historisch laag. Dit wordt veroorzaakt door een keuze van de deelnemers bij kadernota 2014 om de gevolgen van het vervallen van de bijdragen in het kader van het Bestedingenplan 2014 niet te compenseren in afwachting van de opbrengsten van de verdienmodellen.

Schenkingen worden in de bestemmingsreserve Donaties (Hollandschap) gestort ter dekking van toekomstige uitgaven voor diverse voorzieningen.

De ontwikkeling van de reserves vanaf 2010 is in de volgende tabel weergegeven:

	Ontwikkelingen				
	2010	2011	2012	2013	2014
Compartiment Hollandschap					
Algemene reserve	360.536	516.756	377.822	369.225	257.008
Bestemmingsreserves	135.306	155.405	179.945	157.778	226.611
Compartiment Brabantschap					
Algemene reserve	22.518	43.503	60.626	60.626	60.626
Bestuursondersteuning					
Algemene reserve	0	34.309	56.761	56.761	28.512
Totaal reserves	518.360	749.973	675.155	644.390	572.758

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de onderscheiden reserves wordt verwezen naar de staat van reserves, opgenomen als bijlage.

Voor wat betreft lopende ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met in ieder geval de volgende twee bestemmingen voor de middelen van de reserves van het Parkschap.

In het plan voor de inrichting van het Biesboschcentrum Dordrecht dat in 2013/2014 wordt opgesteld en uitgevoerd na een goedkeurend besluit van het bestuur (zie ook Hoofdstuk 7 Biesboschcentrum Dordrecht) zal financiering vanuit de bestemmingsreserve groot onderhoud tentoonstelling vragen.

Voor 2013 is geen bijdrage voor de kosten van bestuursondersteuning vanuit het Bestedingenplan NP te verwachten. Het bestuur zal worden voorgesteld resterende middelen vanuit de algemene reserve compartiment bestuursondersteuning in te zetten.

Voorzieningen

Als gevolg van een actualisatie van de onderhoudsfondsen zijn de dotaties aan een tweetal fondsen verhoogd. Het gaat om de fondsen infrastructuur en gebouwen. Zoals aangegeven in hoofdstuk 7 is de dotatie aan deze fondsen verhoogd met € 4.902 resp. € 3.438 (waarna indexering heeft plaatsgevonden).

De dotatie aan de fondsen is geïndexeerd; de onderhoudsuitgaven in de fondsen worden niet geïndexeerd. Dit is al jaren het geval. In plaats daarvan worden de geraamde uitgaven in de onderhoudsfondsen herzien als blijkt dat dat noodzakelijk is, bijvoorbeeld op grond van de werkelijke uitgaven in het net afgesloten boekjaar. Deze herziening vindt plaats tijdens het begrotingsproces.

Ultimo 2014 bedraagt de stand van de voorzieningen € 425.131. Het voorzieningenniveau wordt voorlopig toereikend geacht voor de verwachte toekomstige onderhoudslasten exclusief het baggeren van de Sionsloot en het Moldiep.

Op termijn is een ophoging van de dotatie aan het fonds infrastructuur verwacht. Dat is op het moment dat vernieuwing van fietspaden / wielerveden moet worden opgenomen in het fonds. Dit is naar verwachting in jaarschijf 2024 van begroting 2016. Dit groot onderhoud is tot op heden onderdeel van de meerjareninvesteringsbegroting (en wordt in 2014 uitgevoerd en geactiveerd). Dergelijke uitgaven worden zoveel mogelijk ondergebracht in het fonds voor groot onderhoud. Het vraagt in verband met de effecten op de begroting een gefaseerde overgang.

De ontwikkeling van de voorzieningen is in de volgende tabel weergegeven:

Compartiment Hollandschap	Ontwikkelingen				
	2010	2011	2012	2013	2014
Voorzieningen	315.291	394.379	486.681	536.201	425.131
Totaal voorzieningen	315.291	394.379	486.681	536.201	425.131

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de onderscheiden voorzieningen wordt verwezen naar de staat van voorzieningen en de meerjarige onderhoudsplanningen, zoals opgenomen in de bijlage.

19. Meerjarenraming

In onderstaande tabel is de meerjarenraming 2014 tot en met 2018 opgenomen.

De verschillen tussen de jaren worden veroorzaakt door mutaties in kapitaallasten en het vervallen van de bijdrage voor de 3^e Merwedehaven.

Programma	Saldo meerjarenbegroting				
	2014	2015	2016	2017	2018
Bestuursondersteuning					
Lasten	343.032	343.032	343.032	343.032	343.032
Baten industrieel deelnemersbijdragen	-314.783	-314.783	-314.783	-314.783	-314.783
Saldo	28.249	28.249	28.249	28.249	28.249
BCF					
Lasten	54.368	54.368	54.368	54.368	54.368
Baten	-54.368	-54.368	-54.368	-54.368	-54.368
Saldo	0	0	0	0	0
Compartiment Parkschapsbeleid					
Lasten	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387
Baten	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387
Saldo	0	0	0	0	0
Compartiment Hollandschap					
Recreatie- en Natuurgebieden					
Lasten	966.932	971.986	982.219	977.727	971.522
Baten	-143.603	-143.603	-143.603	-143.603	-143.603
Saldo	823.329	828.383	838.616	834.124	827.919
Toezicht & handhaving					
Lasten	128.197	273.582	272.718	271.710	270.702
Baten	-20.347	-165.072	-164.089	-163.106	-162.122
Saldo	107.850	108.510	108.629	108.604	108.580
Biesbosch centrum Dordrecht					
Lasten	1.284.042	1.289.310	1.304.536	1.302.721	1.296.769
Baten	-616.856	-616.856	-616.856	-616.856	-616.856
Saldo	667.186	672.454	687.680	685.865	679.913
Recreatie- objecten					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	-90.879	-90.879	-90.879	-90.879	-90.879
Saldo	-90.879	-90.879	-90.879	-90.879	-90.879
Overige baten & lasten					
Lasten	254.713	253.498	249.687	248.590	247.492
Baten	-258.764	-258.764	-258.764	-138.142	-138.142
Saldo	-4.051	-5.266	-9.077	110.448	109.350
BCF					
Lasten	205.597	205.597	205.597	205.597	205.597
Baten	-205.597	-205.597	-205.597	-205.597	-205.597
Saldo	0	0	0	0	0

vervolg tabel op volgende pagina

Programma	Saldi meerjarenbegroting				
	2014	2015	2016	2017	2017
vervolg van voorgaande pagina					
Totale Lasten & Baten Hollandschap					
Lasten	2.839.481	2.993.973	3.014.757	3.006.345	2.992.082
Baten	-1.336.046	-1.480.771	-1.479.788	-1.358.183	-1.357.199
Saldo	1.503.435	1.513.202	1.534.969	1.648.162	1.634.883
Bijdragen deelnemers aan exploitatietekort Hollandschap					
Provincie ZH 25%	-353.638	-353.638	-353.638	-353.638	-353.638
van het restant					
Gemeente Dordrecht 87,5%	-928.299	-928.299	-928.299	-928.299	-928.299
Gemeente Sliedrecht 12,5%	-132.614	-132.614	-132.614	-132.614	-132.614
Saldo	-1.414.551	-1.414.551	-1.414.551	-1.414.551	-1.414.551
Resultaat voor bestemming Hollandschap	88.882	98.649	120.416	233.609	220.330
Compartiment Brabantschap					
Lasten	27.131	27.131	27.131	27.131	27.131
Baten inclusief deelnemersbijdragen	-27.131	-27.131	-27.131	-27.131	-27.131
Saldo	0	0	0	0	0
BCF					
Lasten	3.888	3.888	3.888	3.888	3.888
Baten	-3.888	-3.888	-3.888	-3.888	-3.888
Saldo	0	0	0	0	0
Mutaties reserves Parkschap					
Dotatie reserve donaties	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Dotatie reserve tentoonstellingen	18.333	18.333	18.333	18.333	18.333
Onttrekking algemene reserve	-140.466	-8.019	-4.660	-3.070	-2.342
Resultaat na bestemming Parkschap (tekort t.o.v. 2014)	0	142.214	167.340	282.123	269.572
Resultaat na bestemming Parkschap (tekort t.o.v. voorgaand kalenderjaar)		142.214	25.126	114.783	-12.551

Leeswijzer

De meerjarenbegroting voor het compartiment Hollandschap sluit niet; de begroting wordt sluitend gemaakt op het moment dat de begroting voor het betreffende jaar wordt gemaakt.

Het 'Resultaat na bestemming Parkschap (tekort t.o.v. 2014)' betreft het voortschrijdend tekort. In de regel eronder ('Resultaat na bestemming Parkschap (tekort t.o.v. voorgaand kalenderjaar)') wordt aangegeven voor welk bedrag in dat jaar een oplossing moet worden gevonden (mits het tekort van het voorgaande jaar in dat jaar ook daadwerkelijk wordt weggewerkt).

Bijzonderheden meerjarenbegroting

Voor 2015 is sprake van een tekort van € 142.212. Dit wordt voor een bedrag van € 132.158 veroorzaakt doordat er niet net als in 2014 een onttrekking vanuit de algemene reserve is gedaan ter compensatie van het vervallen van de middelen van het Bestedingenplan NP en de 1,5% taakstelling in 2014. Overigens is de 1,5% taakstelling voor 2015 en nogmaals voor 2016 niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Het overige verschil van ca. € 10.000 wordt dit veroorzaakt door schommelingen in de kapitaallasten.

In begroting 2015 en verder is sprake van een behoorlijke ophoging (met een omvang van € 144.725) van zowel de baten als de lasten voor het programma Toezicht en handhaving. Dit wordt veroorzaakt door het opnemen van exploitatielasten (incl. kapitaallasten) voor de natuurbijdrage automobilisten en even zo hoge baten. Een per saldo opbrengst van iets meer dan € 30.000 wordt te zijner tijd in begroting 2015 toegevoegd (om aan de resterende taakstelling voor Sliedrecht in 2015 te kunnen voldoen).

In 2017 is de bijdrage van Dordrecht inzake de 3^e Merwedehaven met een omvang van € 120.622 vervallen.

Financierings(on)mogelijkheden

De oplossing voor een eventueel tekort kan liggen in de implementatie van voorstellen uit de brede doorlichting (alleen inzake 3^e Merwedehaven), opbrengsten vanuit verdienmodellen aanvullend op

de brede doorlichting, het uitstellen van vervangingsinvesteringen of een verhoging van de bijdrage van de deelnemers.

De resterende voorstellen uit de brede doorlichting moeten worden aangewend door een resterende taakstelling voor Sliedrecht in 2015 en het vervallen van de bijdrage van Dordrecht inzake de 3^e Merwedehaven. In hoofdstuk 4 is de stand van zaken van de Brede doorlichting aangegeven. Daaruit blijkt dat de resterende voorstellen zijn niet voldoende om deze twee punten geheel op te lossen.

Een verdere uitwerking van het meerjarenoverzicht is als bijlage opgenomen.

Bijlagen:

1. Exploitatie	2
2. Staat uit te voeren werken	18
3. Activa	19
4. Staat van reserve en voorziening	21
5. Onderhoudsfondsen	23
6. Overzicht lang lopende leningen	29
7. Meerjarenbegroting 2014 t/m 2018	30
8. Meerjareninvestering	38

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
Hoofdfunctie 0					
BESTUURSONDERSTEUNING			347.421	409.864	397.400
Functie 0001					
51101000		PERSONEELSKOSTEN	214.889	317.219	317.219
	62900	Kostenplaats personeelslasten	214.889	242.219	242.219
	62905	Salariskosten secretaris Overlegorgaan	0	25.000	25.000
	62910	Salariskosten ondersteuning vanuit SBB	0	50.000	50.000
52101000		ALGEMENE KOSTEN	3.490	46.302	25.813
		Algemene kosten	3.490	0	0
	34270	Bijdrage Biesl	3.490	0	0
		Algemene kosten (1)	26.953	46.302	25.813
	34250	Representatiekosten	6.860	6.450	6.660
	34191	Accountantskosten Bestedingenplan	0	9.942	0
	34190	Accountantskosten Parkschap	11.800	12.651	13.062
	34111	Reis- en verblijfkosten	216	6.557	2.476
	34292	Diversen waaronder webhosting	7.354	4.701	0
	34380	Algemene adviezen	723	3.502	3.616
	34396	Bijdrage SNP (2)	0	2.500	0
(1) te financieren uit Middelen bestedingsplan NP					
(2) SNP - Samenwerkingsverband Nationale Parken					
53101000		BCF exploitatie	102.089	46.343	54.368
	42550	BCF Provincie Zuid Holland	25.522	11.586	13.592
	42560	BCF Gemeente Dordrecht	30.927	14.067	16.470
	42570	BCF Gemeente Sliedrecht	6.305	2.849	3.358
	42590	BCF Provincie Noord Brabant	25.522	11.586	13.592
	42600	BCF Gemeente Drimmelen	6.938	3.135	3.695
	42610	BCF Gemeente Werkendam	6.875	3.120	3.661
Totaal der lasten bestuursonderst.			347.421	409.864	397.400
Totaal der baten bestuursonderst.			369.874	409.864	369.151

EXPLOITATIE				BATEN	
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		Hoofdfunctie 0			
		BESTUURSONDERSTEUNING	369.874	409.864	369.151
		Functie 0001			
51101000		BIJDRAGEN 51101000	25.362	100.616	100.616
	41599	Bijdrage Dordrecht (t.b.v. personeelskosten)	25.362	25.616	25.616
	42590	Provincie Noord Brabant	0	25.000	25.000
	41598	Bijdrage SBB	0	50.000	50.000
52101000		BIJDRAGEN 52101000	26.953	46.302	0
		Bijdragen Nationaal Park	26.953	46.302	0
	41594	Middelen Bestedingenplan NP	0	21.302	0
	41594	Middelen Bestedingenplan NP (onderuitputti	26.953	25.000	0
53101000		Bijdragen deelnemers in het nadelig saldo bestuursondersteuning			
			317.559	262.946	268.535
	42550	Provincie Zuid Holland	53.867	54.151	53.542
	42550	BCF Provincie Zuid Holland	25.522	11.586	13.592
	42560	Gemeente Dordrecht	65.298	65.750	64.879
	42560	BCF Gemeente Dordrecht	30.927	14.067	16.470
	42570	Gemeente Sliedrecht	13.133	13.315	13.227
	42570	BCF Gemeente Sliedrecht	6.305	2.849	3.358
	42590	Provincie Noord Brabant	53.867	54.151	53.542
	42590	BCF Provincie Noord Brabant	25.522	11.586	13.592
	42600	Gemeente Drimmelen	14.706	14.652	14.554
	42600	BCF Gemeente Drimmelen	6.938	3.135	3.695
	42610	Gemeente Werkendam	14.599	14.584	14.423
	42610	BCF Gemeente Werkendam	6.875	3.120	3.661
		Totaal der baten Bestuursonderst.	369.874	409.864	369.151
		Totaal der lasten Bestuursonderst.	347.421	409.864	397.400

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
54101000		Compartiment Parkschapsbeleid	531.063	31.128	9.387
	32518	kosten ecolodge	0	0	PM
	32523	kosten zonnepont Grienduil	0	0	PM
	32525	kosten opblaaspunt Biesboschcentrum	0	0	PM
	34391	STEP/ Ondergedompeld	531.063	31.128	0
	42589	BOA-registratiesysteem	0	0	5.000
	62900	personeelskosten	0	0	4.387
Totaal der lasten Parkschapsbeleid			531.063	31.128	9.387
Totaal der baten Parkschapsbeleid			531.063	31.128	9.387

EXPLOITATIE				BATEN	
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
54101000		Compartiment Parkschapsbeleid	531.063	31.128	9.387
	32521	Opbrengsten ecolodge	0	0	PM
	32524	Opbrengst veerverbinding	0	0	PM
	32526	Opbrengst opslagpunt Biesboschcentrum	0	0	PM
	34392	Bijdrage i.h.k.v. STER /Ondergedompeld	531.063	31.128	0
	42587	Bijdrage voor Integraal Veiligheidsbeleid	0	0	9.387
Totaal der baten Parkschapsbeleid			531.063	31.128	9.387
Totaal der lasten Parkschapsbeleid			531.063	31.128	9.387

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
Hoofd functie 5					
		Compartiment Hollandschap Functie 0056	2.786.825	2.979.191	2.839.481
		RECREATIE & NATUURGEBIEDEN	1.010.238	951.341	966.932
56101000	Groen		469.911	482.872	495.094
	34290	Diversen/Begrazing	28.901	29.893	30.865
	34353	Onderhoudskosten	10.124	5.546	5.726
	34350	Onderhoudskosten (bestek)	377.169	406.103	419.301
	34403	Pacht	3.477	3.125	3.226
	60000	Storting groot onderhoud	30.510	13.374	13.809
	61920	Kapitaallasten (activa nrs. 10)	19.730	24.830	22.166
Brede doorlichting 2012: extensivering beheer (onkruid, wandelpaden, knotwilgen en bospercelen) besparing ad. € 29.500					
56131000	Infrastructuur		65.570	156.019	158.188
	31200	Energiekosten Vogelaarsweg	297	104	108
	34290	Diversen	0	467	482
	34350	Onderhoudskosten / periodieke keuringen	20.882	26.201	24.987
	60000	Storting groot onderhoud	12.050	12.387	17.851
	61920	Kapitaallasten (activa nrs.13)	32.341	116.859	114.760
56141000	Recreatieve voorzieningen		45.778	53.414	53.410
	31202	Energiekosten pompgemaal (bij golfbaan)	1.717	1.452	1.499
	34350	Onderhoudskosten / periodieke keuringen	15.091	16.980	17.532
	60000	Storting groot onderhoud	8.050	8.275	8.544
	61920	Kapitaallasten (activa nrs. 14)	20.920	26.707	25.834
56151000	Beheer		119.026	126.163	126.552
	34111	Reiskosten	73	673	695
	34170	Automatisering algemeen (Sionpolder)	0	6.168	6.368
	34210	Kantoorbehoeften	80	1.028	1.061
	34350	Onderhoudskosten / servicecontracten	3.479	4.112	4.246
	62900	Kostenplaats personeelslasten	115.394	114.182	114.182
56161000	Water en Oevers		309.953	132.874	133.689
	31200	Energieverbruik	7.046	6.168	6.368
	34350	Onderhoudskosten / periodieke keuringen	34.306	37.090	35.197
	34355	Periodieke keuringen	572	0	0
	34387	Baggerwerkzaamheden	66.418	0	0
	60000	Storting groot onderhoud	196.171	82.930	85.625
	61920	Kapitaallasten (activa nrs. 16)	5.440	6.687	6.498

EXPLOITATIE				BATEN	
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		Hoofdfunctie 5			
		Compartiment Hollandschap	2.652.992	2.993.928	2.750.597
		Functie 0056			
56101000		RECREATIE & NATUURGEBIEDEN	73.102	158.871	143.603
56101000		Groen	61.134	48.733	26.689
	32503	Pachten Hel- en Zuilespolder	5.331	3.205	3.263
	32519	Vergoeding gebruik van manifestatieterrein / hondenuitlaatservice	17.045	11.739	11.951
	32590	Gebruiksvergoeding grond Stayokay Baanhoekweg 25	8.001	7.549	7.549
	41590	Bijdrage Natuurbeheer (SNL)	20.065	16.094	3.926
	41592	Subsidie Bestedingenplan NP	10.693	10.145	0
	41592	Subsidie vanuit het Bestedingenplan NP voor onderhoud cultuurhistorische elementen			
Brede doorlichting 2012: extra inkomsten evenementen ad. € 6.000 en hondenuitlaatservice ad. €1.000					
56131000		Infrastructuur	-16.767	80.385	73.160
	32502	Pacht wielercircuit	4.466	3.953	4.025
	41596	Erfpachtcanon Thermen	-21.233	76.432	69.136
56151000		Beheer	0	25.000	39.000
	34301	Doorberekende exploitatiekosten	0	25.000	39.000
Brede doorlichting 2012 en 2013: doorberekende inzet projecten / Nieuwe Dordtse Biesbosch Brede doorlichting 2014: verhoging doorberekende inzet op basis van project De Nieuwe Dordtse Biesbosch van in totaal € 35.000 en € 4.000 voor overige projecten.					
56161000		Water en Oevers	28.735	4.753	4.753
	32506	Verhuring visrecht	0	18	18
	34301	Bijdrage in exploitatiekosten gemalen	4.735	4.735	4.735
	41592	Subsidie Bestedingenplan NP Baggeren	24.000	0	0

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		Toezicht en Handhaving	137.207	266.426	128.197
		Voor het toezicht op de naleving van de Vaartuigenverordening wordt gebruik gemaakt van één motorboot in de Sliedrechtse Biesbosch en van een roeiboot met buitenboordmotor in de Dordtse Biesbosch			
56202000		Toezicht en Handhaving	137.207	266.426	128.197
	31300	Brandstof (vaartuig & bedrijfsauto)	1.309	1.542	1.592
	34130	Telefoonkosten	145	411	425
	34211	Drukwerk	1.145	1.439	1.486
	34260	Consumptie parkwachters	1.372	2.595	2.680
	34350	Onderhoud vaartuigen parkwachters	2.968	2.056	2.123
	34356	Onderhoud bedrijfsauto beheer	1.420	2.570	2.654
	34450	Verzekering en belasting bedrijfsauto/boten	1.220	1.850	1.911
	42587	Bijdrage aan Integrale Veiligheid	0	4.538	4.538
	42588	Toezicht bijz. opsporingsambtenaar (BOA)	78.640	53.567	55.308
	62900	Kostenplaats personeelslasten	48.989	55.482	55.482
		Brede doorlichting: exploitatielasten inzake heffing natuurbijdrage - uitstel naar 2015			
	33110	nog te benoemen (onvoorzien)		65.000	0
	34357	onderhoud betaalsysteem natuurbijdrage (herstel schade)		15.000	0
	60000	storting groot onderhoud (start in 2016)		0	0
	61920	kapitaallasten heffing natuurbijdrage		25.375	0
	62900	kostenplaats personeelslasten (onderhoud, controle en bewaking)		35.000	0
	42587	bijdrage voorheen i.h.k.v. het project Integrale Veiligheid; nu voor coördinatie Veiligheid (Parkschapsbeleid)			

Brede doorlichting 2013: het budget voor de BOA is met € 45.000 verlaagd.

EXPLOITATIE			BATEN		
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		Toezicht en Handhaving	34.979	211.946	20.347
56202000		Toezicht en Handhaving	34.979	211.946	20.347
	32240	Liggeld boten	0	7.500	7.500
	32530	Ontheffingen	12.753	12.847	12.847
	34061	Natuurbijdrage (retributie)	0	173.422	0
	34301	Doorberekende exploitatiek.Dordrecht	3.624	0	0
	41592	Subsidie Bestedingenplan NP	18.602	18.177	0
	41592	Vanuit het Bestedingenplan NP wordt subsidie verstrekt voor de toezichthouder Hollandschap (personeelskosten)			

Brede Doorlichting 2012: extra opbrengsten door ophoging tarieven vaarontheffingen ad. € 6.000
 Brede Doorlichting 2013: liggeld boten voor de locaties passantenhaven BC ad. € 7.500
 Brede doorlichting 2013: Natuurbijdrage (per saldo € 33.000); vanwege vertraging besluitvorming
 in 2014 geschrapt om in 2015 weer op te voeren.

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		BEZOEKERSCENTRUM	1.189.522	1.314.118	1.284.042
56303000		Gebouw en inrichting	128.424	196.605	199.006
	31200	Energieverbruik	22.535	23.818	24.592
	34100	Inventarisaanschaffingen	733	5.700	5.885
	34120	Onderhoud inventaris & inrichting gebouw	11.155	5.700	5.885
	34130	Telefoonkosten	4.873	7.979	0
	34131	Bank / girokosten	-176	501	517
	34170	Automatisering algemeen incl. telefonie	11.228	15.898	46.397
	34350	Onderhoud gebouw	8.226	5.482	5.660
	34360	Onderhoud beheerderswoning	94	0	0
	34365	Onderhoud botenhuis	998	1.054	1.088
	34367	Onderhoud horeca voorziening	0	1.719	1.775
	34368	Onderhoud groepsruimte	1.441	569	588
	34370	Schoonmaakkosten/artikelen	4.101	4.559	4.708
	34450	Verzekering en belasting	15.619	28.095	29.008
	34990	Onderhoud BeverBos en Levende Have	1.024	1.122	1.158
	34991	Milieu-kosten (afvalverwijdering)	0	0	1.981
	61911	Kapitaallasten automatisering	11.600	32.955	16.349
	61920	Kapitaallasten gebouw BC incl. tentoonstellir	27.017	55.171	49.174
	61930	Kapitaallasten woning/botenhuis	6.158	4.363	4.239
	62995	Kostenplaats milieu	1.799	1.919	0

61911, 61920 en 61930: de activa behorend bij deze kapitaallasten staan in de activalijs met nrs. 30

Brede doorlichting 2013: de investering in de tentoonstelling is met € 200.000 verlaagd; de verhoging van de kapitaallasten is hierdoor lager dan wanneer de volledige investering uit de meerjareninvesteringsbegroting zou zijn opgevoerd.

56313000		Algemeen	451.182	464.255	446.849
	34111	Reis- en verblijfkosten	555	1.496	1.545
	34160	Uitgaven vrijwilligers	4.723	9.469	8.228
	34210	Drukkerwerk	21	1.606	1.658
	34211	Kantoorbehoeften	4.718	4.208	4.345
	34220	Abonnementen, brochures en boeken	504	778	803
	34260	Consumpties personeel	2.464	3.421	3.532
	34290	Diversen	82	264	272
	34296	Representatie + lezingen	3.562	2.544	2.626
	34359	Huur + brandstof lease-auto	5.585	6.678	6.379
	34390	Reclame- en promotie	65.330	68.393	70.616
	34470	Kostprijs balie-artikelen	23.286	37.099	22.983
	34471	Kosten lentefeest en andere evenementen	1.397	472	488
	34995	Kasverschillen	520	0	0
	62900	Kostenplaats personeelslasten	338.434	327.828	323.375

34111 Reiskosten t.b.v. vergaderingen en ophalen materialen, indien niet t.l.v. cursussen, tentoonst.
 34210 drukwerk bezoekerscentrum (incl. rondvaart, verhuur en scholen excl. promotiemateriaal)
 34390 Inclusief bijdrage aan VVV ad. € 2.723 voor promotionele activiteiten voor het schap en fotografiekosten t.b.v. pers, folders en beurzen.
 34160 Betreft vergoeding vrijwilligers, anders dan gidsen t.b.v. rondvaarten, schoolprogramma's, kanotochten en wandelingen.
 62900 De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:
 arbeidscontractanten (incl. oproepkrachten) en gedetacheerden Dordrecht

Brede doorlichting 2012: besparing bestelauto € 1.000

Brede doorlichting 2012: budget lentefeest ad. €2.500 geschrapt.

Brede doorlichting 2012: a.g.v. beperking openingstijden balie personeelslasten met €10.000 verlaagd.

2014 vertrek hoofd facilitaire dienst leidt tot daling; o.a. omdat werkplekbeheer is uitbesteed aan het SCD

EXPLOITATIE			BATEN		
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		BEZOEKERSCENTRUM	563.648	678.333	616.856
56303000		Gebouw en inrichting	65.517	61.247	25.071
	32517	Huur groepsruimte/griendaak	9.475	9.841	10.018
	32520	Huur horeca voorziening	15.638	15.053	15.053
	32580	Huur dienstwoning	3.201	0	0
	41592	Subsidie Bestedingenplan NP	37.203	36.353	0
	32520	Betreft huur van de horecaruimte Biestro in het Bezoekerscentrum Dordrecht			
	32580	Huur dienstwoning Baanhoekweg 51; omdat de onderhoudskosten onder 56505000 terechtkomen, wordt de huur m.i.v. 2013 naar begrotingsprogramma 56505000 verplaatst.			
	41592	Vanuit het Bestedingenplan NP werd subsidie verstrekt in het nadelig saldo van het bezoekerscentrum			
56313000		Algemeen	37.147	61.041	38.910
	34304	Doorber. autok. derden	0	533	5
	34466	Opbrengst balie-artikelen btw laag	8.703	55.509	33.905
	34467	Opbrengst balie-artikelen btw 0	240	0	0,00
	34470	Opbrengst balie-artikelen btw hoog	20.205	0	0
	41595	Donaties	8.000	5.000	5.000

Vergoeding vrijwilligers

m.i.v. 1 april 2012 in € :

Per uur vergoeding	4,50
Vanaf 1 tot en met 1,5 uur	6,75
Meer dan 1,5 uur tot en met 2,5 uur	9,25
Minder dan 5 uur maar meer dan 2,5 uur	11,30
5 uur en meer	17,55

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
56323000		Voorlichting en educatie	65.005	74.130	62.739
	34140	Lesmateriaal/Vakantieactiviteiten	1.380	1.173	1.211
	34160	Vergoeding vrijw. Schoolprogramma	2.336	4.055	3.167
	34165	Scholing vrijwilligers	1.270	1.814	1.873
	34210	Drukwerk	0	694	716
	34260	Consumptie personeel	0	464	479
	34290	Diversen	0	1.010	1.043
	34460	Tentoonstellingen	8.514	9.781	4.130
	34481	Inkoop consumptie scholieren	14	852	879
	62900	Kostenplaats personeelslasten	51.491	54.288	49.241

Brede doorlichting 2014: niet meer staan op evenementen (verlaging p-kosten met € 5.000)

56333000		Rondvaarten Halve Maen / Sterling en wandeltochten	433.294	444.187	445.687
	31300	Brandstof boot	9.705	6.242	6.445
	34100	Inventarisaanschaffingen	3.894	2.445	2.524
	34111	Reis- en verblijfkosten	55	516	532
	34125	Entreegelden musea etc.	1.180	4.977	3.074
	34126	Diverse kosten t.b.v. charters	725	509	526
	34130	Telefoonkosten	261	120	124
	34160	Vergoeding vrijwilligers wandeltochten	3.840	1.139	1.176
	34161	Vergoeding vrijwilligers rondvaart	2.935	3.979	4.005
	34210	Drukwerk / kantoorbehoeften	0	522	539
	34260	Consumptie personeel	373	567	586
	34350	Onderhoud Halve Maen/Wassen & Strijken	26.906	19.119	19.741
	34351	Onderhoudskosten Sterling	16.657	2.749	2.839
	34450	Verzekeringen	12.795	16.888	17.436
	34480	Inkopen bar-boot	74.066	104.626	108.027
	60000	Storting groot onderhoud	28.726	29.531	30.490
	61920	Kapitaallasten	74.246	84.118	81.484
	62900	Kostenplaats personeelslasten	176.930	166.141	166.141
56343000		Biesbosch Symfonie	0	14.055	14.055
	34340	Onderhoud apparatuur	0	0	0
	34350	Onderhoud dia-serie	0	0	0
	61920	Kapitaallasten	0	14.055	14.055
56353000		Exploitatie pontje en Verhuringen	111.617	120.886	115.705
	31300	Brandstof	0	522	539
	34111	Reis- en verblijfkosten	0	283	292
	34160	Vergoeding vrijwilligers	1.327	891	920
	34210	Drukwerk	374	761	786
	34260	Consumpties personeel	82	290	299
	34350	Onderhoud	10.930	9.971	10.295
	34450	Verzekeringen	4.745	2.465	2.545
	34521	Aankoop / vervanging verhuurmateriaal	650	4.618	4.768
	61920	Kapitaallasten	13.300	24.466	18.641
	62900	Kostenplaats personeelslasten	80.208	76.620	76.620

Brede doorlichting 2012: vanwege beperking openingstijden verhuur personeelslasten met €2.500 verlaagd.

EXPLOITATIE				BATEN	
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
56323000		voorlichting en educatie	40.456	37.060	12.333
	34310	Subsidiabele aanschaffingen	9.860	0	0
	34460	Opbrengst tentoonst.attr.	0	9.769	0
	34540	Opbrengst akt.schoolboot	4.269	2.400	4.480
	34541	Opbrengst schoolprogramma's	7.726	6.714	7.853
	41592	Subsidie Bestedingenplan NP	18.602	18.177	0
	41592	Vanuit het bestedingenplan NP wordt subsidie verstrekt voor de medewerker V&E			
56333000		Rondvaarten Halve Maen / Sterling en wandeltochten	293.559	395.533	402.654
	34160	Opbrengst wandeltochten/verg. vrijwill.	3.793	8.232	8.381
	34485	Opbrengst barverkopen btw laag	104.103	147.384	150.037
	34490	Opbrengst barverkopen btw hoog	11.696	0	0
	34530	Opbrengst charters Halve Maen	71.170	111.965	113.981
	34535	Opbrengst charters Sterling	24.164	24.904	25.353
	34541	Opbrengst kaartverk. Sterling	11.933	25.545	26.005
	34542	Opbrengst kaartverk.Halve Maen	61.022	73.785	75.114
	34543	Opbrengst reserveringskosten	3.134	2.656	2.703
	34544	Opbrengst overig hoog	1.536	0	0
	34545	Opbrengst overig laag	1.009	1.062	1.081
56343000		Biesbosch Symfonie	0	0	0
	32514	Entrees Symfonie	0	0	0
56353000		Exploitatie pontje en Verhuringen	126.969	123.451	137.889
	32516	Huur kano's, roeiboten en fietsen	61.965	65.083	68.290
	32520	Gebruik pontje	6.495	7.013	7.139
	34160	Vergoeding vrijwilligers	588	0	0
	34518	Kano-excursies o.l.v. vrijwilligers	4.268	3.260	4.337
	34525	Opbrengst fluisterboten	53.653	48.095	58.123

Brede doorlichting 2013: € 6.000 extra inkomsten vanwege online reserveren voor huur kano's etc. en fluisterboten
 Brede doorlichting 2014: nog eens € 12.000 extra inkomsten vanwege online reserveren.

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		RECREATIE - OBJECTEN	0	0	0
56424000		Golfbaancomplex en skihelling	0	0	0
		OVERIGE LASTEN	225.498	242.017	254.713
56505000		Gebouwen en woningen	115.076	135.412	148.108
	31200	Energieverbruik	4.209	11.540	11.915
	34130	Telefoonkosten	904	4.028	2.550
	34350	Onderhoudskosten / periodieke keuringen*	32.890	33.092	43.858
	34355	Periodieke keuringen	1.284	0	0
	34450	Verzekeringen	12.737	13.635	14.079
	60000	Storting groot onderhoud	27.535	28.306	32.776
	61920	Kapitaallasten	35.518	44.810	42.931
56535000		Diversen	110.422	106.605	106.605
	34354	Kosten werk voor derden	70.236	70.000	70.000
	34358	Kosten werk voor derden (btw laag)	458	0	0
	34371	Kosten werk derden 0% of verlegd Holl schz	330		
	62900	Kosten administratie	39.398	36.605	36.605
	34350	voor 2012 zijn de (nieuwe) kapitaallasten van de woning bij de boerderijschuur (Merwelanden 39) op het budget voor onderhoud in mindering gebracht. Ook het vervallen van de erfpacht is op dit budget gecompenseerd. Dit is gehandhaafd voor 2013; het is echter mogelijk dat de woning dan een bestemming heeft en inkomsten genereert.			
		Brede doorlichting 2012: doorbelasting energieverbruik ad. € 6.000			
		Brede doorlichting 2012: besparing op kosten gebouwen ad. € 1.000			
56627000		BCF exploitatie	224.360	205.289	205.597
	42550	BCF Provincie Zuid Holland	56.090	51.322	51.399
	42560	BCF Gemeente Dordrecht	147.236	134.721	134.923
	42570	BCF Gemeente Sliedrecht	21.034	19.246	19.275
Totaal der lasten Hollandschap			2.786.825	2.979.191	2.839.481
Totaal der baten Hollandschap			2.652.992	2.993.928	2.750.597

EXPLOITATIE				BATEN	
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
		RECREATIE - OBJECTEN	90.879	90.879	90.879
56424000		Golfbaancomplex en skihelling	90.879	90.879	90.879
	32501	Erpacht skihelling	9.842	9.842	9.842
	32515	Erpacht golfbaan	81.037	81.037	81.037
		OVERIGE BATEN	291.296	244.764	258.764
56505000		Gebouwen en woningen	45.149	47.905	61.905
	32580	Huur dienstwoning	7.469	10.225	10.225
	32585	Huur baanhoekweg 63A	37.680	37.680	37.680
	32586	Erpacht Zuileshoeve	0	0	14.000
	32580	Betreft de woningen in de Helpolder Merwelanden 37 en de Baanhoekweg 51 Brede doorlichting 2014: per saldo een verschil van € 2.000 tussen erpacht en onderhoudskosten Zuileshoeve			
56535000		Diversen	80.147	76.237	76.237
	32500	Erpacht horecavoorziening	6.525	6.237	6.237
	34316	Overige ontvangsten	1.365	0	0
	34351	(Netto) opbrengst doorberekend werk	71.468	70.000	70.000
	34352	Doorbekend werk voor derden (btw laag)	458	0	0
	34372	Doorbekend werk voor derden 0% of verleg (compartiment Hollandschap)	330		
56617000		3e Merwedehaven	166.000	120.622	120.622
	34585	Bijdrage PROAV	45.378	0	0
	42595	Bijdrage gemeente Dordrecht	120.622	120.622	120.622
		Betreft financiële tegemoetkoming aan het Schap i.v.m. verlenging stortingstermijn 3e Merwedehaven. De bijdrage van PROAV is vervallen met ingang van 2013.			
56627000		Nadelig exploitatiesaldo	1.599.088	1.609.135	1.620.148
	42550	Provincie Zuid Holland	343.682	350.962	353.638
	42550	BCF Provincie Zuid Holland	56.090	51.322	51.399
	42560	Gemeente Dordrecht	902.166	921.274	928.299
	42560	Gemeente Dordrecht - eenmalige correctie (:	2.975		
	42560	BCF Gemeente Dordrecht	147.236	134.721	134.923
	42570	Gemeente Sliedrecht	128.881	131.611	132.614
	42570	Gemeente Sliedrecht - eenmalige correctie (:	-2.975		
	42570	BCF Gemeente Sliedrecht	21.034	19.246	19.275
	42580	Gemeente Papendrecht	0	0	0
		De deelnemers in het compartiment Hollandschap dragen als volgt in het nadeling exploitatiesaldo bij: - provincie Zuid Holland 25% - gemeente Dordrecht 87,5% van het restant - gemeente Sliedrecht 12,5% van het restant			
		Totaal der baten Hollandschap	2.652.992	2.993.928	2.750.597
		Totaal der lasten Hollandschap	2.786.825	2.979.191	2.839.481

LASTEN		EXPLOITATIE			
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
Compartiment Brabantschap					
56721000		Recreatie & Integrale veiligheid	3.423	24.686	31.019
	35366	Archief	3.423	16.669	3.788
	34399	Overige goederen en diensten	0	0	18.494
	42587	Bijdrage voor Integrale veiligheid (zie compartiment Parkschapsbeleid)	0	4.849	4.849
			0		
	42590	BCF Provincie Noord Brabant	0	1.584	1.944
			0		
	42600	BCF Gemeente Drimmelen	0	792	972
			0		
	42610	BCF Gemeente Werkendam	0	792	972
			0		
		voor bestemming			
		Totaal der lasten Brabantschap	3.423	24.686	31.019
		Totaal der baten Brabantschap	20.545	24.686	31.019

HOOFDFUNCTIE 9

voor bestemming

Totaal der lasten Parkschap	3.668.732	3.444.869	3.277.288
Totaal der baten Parkschap	3.574.474	3.459.606	3.160.155

56620980	60005	Dotatie reserve donaties	8.000	5.000	5.000
	60006	Dotatie reserve tentoonstelling	18.333	18.333	18.333
	60008	Toevoeging reserve Hollandschap	39.484	0	0
	60009	Toevoeging reserve Brabantschap	17.123	0	0
	60010	Toevoeging reserve Bestuursondersteuning	22.453	0	0

na bestemming

Totaal der lasten Parkschap	3.774.125	3.468.203	3.300.621
Totaal der baten Parkschap	3.774.125	3.468.203	3.300.621

EXPLOITATIE				BATEN	
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2012	Raming 2013	Raming 2014
Compartiment Brabantschap					
56721000		Recreatie & Integrale veiligheid	20.546	24.686	31.019
	34393	Ontheffingen	771	1.288	6.200
42590		Provincie Noord Brabant	9.887	10.115	10.465
42590		BCF Provincie Noord Brabant	0	1.584	1.944
42600		Gemeente Drimmelen	4.944	5.058	5.233
42600		BCF Gemeente Drimmelen	0	792	972
42610		Gemeente Werkendam	4.944	5.058	5.233
42610		BCF Gemeente Werkendam	0	792	972
voor bestemming					
Totaal der baten Brabantschap			20.545	24.686	31.019
Totaal der lasten Brabantschap			3.423	24.686	31.019

HOOFDFUNCTIE 9

voor bestemming

Totaal der baten Parkschap	3.574.474	3.459.606	3.160.155
Totaal der lasten Parkschap	3.668.732	3.444.869	3.277.288

56620970	60005	Onttrekking reserve donaties	0	0	0
	60008	Onttrekking reserve parkeren	21.233	0	0
	60008	Onttrekking t.b.v. baggeren haventjes	36.000	0	0
	60008	Onttrekking t.l.v. resultaat 2011	133.000	0	0
	60008	Onttrekking t.l.v. resultaat 2005/2006	9.417	8.597	8.308
	60008	Onttrekking algemene reserve Hollandschap	0	0	103.909
	60010	Onttrekking algemene reserve Bestuursondersteuning		0	28.249
na bestemming					
Totaal der baten Parkschap			3.774.125	3.468.203	3.300.621
Totaal der lasten Parkschap			3.774.125	3.468.203	3.300.621

UITGAVEN

INKOMSTEN

[illegible]

Obj. nr.	Cat	Rubriek	Omschrijving	Oorspronk.	Bijdrage		t/m 31.12.2014	Netto invest. 31.12.2013	Afschrijvingen t/m 2013	aantal jaar
				kapitaals- uitgaven	tot 01.01.2014	in 2014				
Recreatie- en Natuurgebieden - Groen										
10	E	Gronden	Moldiep bosgebied	98.736,92	61.872,85		61.872,85	36.866,07	25.702,50	
10	E	Gronden	Moldiep vaarwater	203.631,69	17.315,11		17.315,11	186.316,58	88.196,19	
10	E	Gronden	Zuilespolder (aankoop)	881.751,59	796.054,83		796.054,83	85.696,76	49.913,49	
10	E	Gronden	3e Merwedehaven (aankoop grond)	501.508,92	444.719,99		444.719,99	56.788,93	36.694,17	
10	E	Gronden	Sionpolder (aankoop)	820.046,87	738.042,13		738.042,13	82.004,74	24.863,04	
10	M	Gronden	Moldiep (verlegging)	468.133,75	302.922,14		302.922,14	165.211,61	163.908,44	50
10	M	Gronden	Hel- en Zuilespolder (inrichting)	2.933.518,96	2.618.987,74		2.618.987,74	314.529,22	240.285,82	50
10	M	Gronden	Sionpolder (2e fase - inrichting)	656.353,37	489.748,25		489.748,25	166.605,12	65.052,81	50
10	M	Gronden	Inrichting polder Crayeslein	857.330,39	766.756,57		766.756,57	90.573,82	58.145,11	50
Infrastructuur										
13	M	Wegen	Renovatie fietspaden	54.031,25				54.031,25	34.220,23	30
13	M	Wegen	Fietspaden (2011)	15.000,00				15.000,00	3.000,00	10
13	M	Wegen	Wielersbaan/Fietspaden (2014)	160.000,00						10
13	Financiële VA		Rollering pompen (2011)	188.810,48				188.810,48	18.861,04	20
13	Financiële VA		Rollering druktoel (2011)	395.932,80				395.932,80	13.197,76	60
13	E	Overige VA	Parkeren en verlichting Thermen (2011/201)	956.425,00				956.425,00	27.326,43	35
Recreatieve voorzieningen										
14	E	Overige VA	Speelobjecten rond zwemplas	7.432,97				7.432,97	6.252,79	10
14	E	Overige VA	Steiger passantenh. 2e fase	10.000,00				10.000,00	9.000,00	10
14	M	Grond & water	Kanostaiger	9.647,53				9.647,53	6.753,25	10
14	M	Grond & water	Ponton (aanlegsteiger) waterbus (2010)	136.900,00	75.315,12		75.315,12	63.584,88	9.537,72	20
14	M	Grond & water	Abri op ponton waterbus (2010)	27.701,36	22.161,09		22.161,09	5.540,27	1.662,09	10
14	M	Overige VA	Speleiland Hel en Zuilepolder	99.494,83				99.494,83	89.545,32	10
14	M	Overige VA	Alvalbakken (2009/2010)	8.713,04				8.713,04	6.970,44	5
14	M	Overige VA	Alvalbakken (2012)	16.390,00				16.390,00	3.278,00	5
14	M	Overige VA	Verlichting naar Restaurant	4.328,24				4.328,24	3.462,56	10
Water en oevers										
16	M	Grond & water	Oeverbescherming Marwede	21.401,64				21.401,64	8.560,70	25
16	M	Overige VA	Pompgemaal Sionpolder	45.251,81				45.251,81	16.203,98	20
16	M	Overige VA	Gemaal Hel en Zuilepolder	5.101,03				5.101,03	3.315,65	20
16	M	Overige VA	Gemaal Hel en Zuilespolder	10.576,50				10.576,50	3.701,79	20
16	M	Overige VA	Beschoeiing	2.940,00				2.940,00	2.352,00	10
Bezoekerscentrum Dordrecht - Gebouwen en inrichting										
30	E	Bedrijfsgebouwen	Botenloods	55.629,03				55.629,03	25.972,18	30
30	E	Bedrijfsgebouwen	Verbouwing botenhuis	8.998,70				8.998,70	5.657,61	10
30	E	Bedrijfsgebouwen	Bezoekerscentrum (BC)	1.568.482,07	1.295.520,62		1.295.520,62	272.961,45	109.184,56	30
30	E	Overige VA	Herinrichting groepsruimte BC	3.965,44				3.965,44	2.956,17	10
30	E	Overige VA	Tentoonstelling BC - luisterstoelen (2012)	88.000,00	88.000,00		88.000,00			10
30	E	Overige VA	Tentoonstelling BC - inrichting (2013)	217.620,00				217.620,00	21.762,00	10
30	E	Overige VA	Reserveringsprogramma (2011/2012)	13.555,00				13.555,00	2.711,00	5
30	E	Overige VA	Online Reserveringsprogr. (2011/2012)	20.000,00				20.000,00	4.000,00	5
30	E	Overige VA	Glasvezelkabel BC (2012/2013)	60.000,00				60.000,00	6.000,00	10
30	M	Overige VA	Milieustraat (2011)	12.413,32				12.413,32	2.482,66	10
Rondvaarten										
33	E	Vervoermiddelen	Hybride rondvaartboot (casco)	550.000,00	99.330,00		99.330,00	450.670,00	84.404,32	30
33	E	Vervoermiddelen	Hybride rondvaartboot (overig)	557.594,39	99.330,00		99.330,00	458.264,39	412.890,93	10
33	E	Vervoermiddelen	Vloarverwarming Halve Maen	5.425,00				5.425,00	3.797,50	10
33	E	Overige VA	Steiger rondvaartboot	182.658,51	40.000,00		40.000,00	142.658,51	128.392,66	10
Biesboschsymfonie										
34	E	Overige VA	Biesbosch Symfonie (2013)	96.933,00				96.933,00		10
Verhuuringen										
35	E	Vervoermiddelen	Fluisterbootje (5-persoons, 2010)	17.400,00				17.400,00	16.312,50	4
35	E	Vervoermiddelen	Fluisterbootje (8-persoons toegankelijk, 201)	27.450,00				27.450,00	12.582,69	4
35	E	Vervoermiddelen	Fluisterboot 7-persoons (2013)	20.247,32				20.247,32	3.037,10	5
35	E	Vervoermiddelen	Roeiboten (8 stuks RVS, 2013)	17.720,00				17.720,00	1.329,00	10
35	E	Vervoermiddelen	Fluisterbootje (7-persoons (2b) 2014	22.000,00						10
Golfbaan										
42	E	Gronden	Golfbaancomplex	272.763,16				272.763,16	192.642,08	
Gebouwen en woningen										
50	E	Woonruimte	Woning Marwelanden 39 (2011)	106.296,00				106.296,00	7.086,40	30
50	E	Bedrijfsgebouwen	Sionpolder - werkplaats Marwel 63A	428.008,84				428.008,84	254.746,40	30
50	E	Overige VA	Sionpolder - glasvezelverbinding (2009)	40.939,13				40.939,13	18.839,00	10
50	E	Overige VA	Hekwerk gebouw Sionpolder	25.961,00				25.961,00	20.768,80	10
50	M	Bedrijfsgebouwen	Toiletgebouw (herbouw 2010)	19.310,00				19.310,00	1.931,01	30
50	M	Bedrijfsgebouwen	Toiletgebouw (Hel- en Zuilespolder)	17.391,01				17.391,01	9.275,20	30
50	M	Bedrijfsgebouwen	Toiletgebouw (Sternenwacht)	38.113,12				38.113,12	9.219,34	30
				14.093.764,98	7.956.076,44		7.956.076,44	5.955.688,54	2.377.944,43	

Aanschaf /	Boekwaarde	Rente 2014	Afschrijving	Kapitaallasten	Boekwaarde	Obj.	Cat	Rubriek
31.12.2013	4,5%	2014	2014	2014	31.12.2014	nr.		
				22.186,08				
11.163,57					11.163,57	10	E	Gronden
98.120,39					98.120,39	10	E	Gronden
35.783,27					35.783,27	10	E	Gronden
20.094,76					20.094,76	10	E	Gronden
57.141,70					57.141,70	10	E	Gronden
				subtotaal 10 E Gronden	222.303,69			
1.303,17	58,64	1.303,17	1.361,81	0,00	0,00	10	M	Gronden
74.243,40	3.340,95	6.290,58	9.631,54	67.952,82	67.952,82	10	M	Gronden
101.552,31	4.569,85	3.332,10	7.901,96	98.220,21	98.220,21	10	M	Gronden
32.428,71	1.459,29	1.811,48	3.270,77	30.817,23	30.817,23	10	M	Gronden
				subtotaal 10 M Gronden	196.790,25			
				114.759,61				
19.811,02	891,50	1.801,04	2.692,54	18.009,98	18.009,98	13	M	Wegen
12.000,00	540,00	1.500,00	2.040,00	10.500,00	10.500,00	13	M	Wegen
				180.000,00	180.000,00	13	M	Wegen
				subtotaal 13 M Wegen	186.509,98			
189.749,44	7.638,72	9.430,52	17.069,25	180.318,92	180.318,92	13	M	Financiële VA
382.735,04	17.223,08	6.598,88	23.821,96	376.136,16	376.136,16	13	M	Financiële VA
				subtotaal 13 M Financiële VA	556.455,08			
929.098,57	41.809,44	27.326,43	69.135,86	901.772,14	901.772,14	13	E	Overige VA
				subtotaal 13 E Overige VA	901.772,14			
				25.834,39				
1.180,18	53,11	743,30	796,41	436,88	436,88	14	E	Overige VA
1.000,00	45,00	1.000,00	1.045,00			14	E	Overige VA
				subtotaal 14 E Overige VA	436,88			
2.894,28	130,24	964,75	1.095,00	1.929,53	1.929,53	14	M	Grond & water
54.047,16	2.432,12	3.179,24	5.611,37	50.867,92	50.867,92	14	M	Grond & water
3.878,18	174,52	554,03	728,55	3.324,15	3.324,15	14	M	Grond & water
				subtotaal 14 M Grond & water	56.121,60			
9.949,51	447,73	9.949,51	10.397,24	0,00	0,00	14	M	Overige VA
1.742,60	79,42	1.742,60	1.821,02	0,00	0,00	14	M	Overige VA
13.112,00	590,04	3.278,00	3.868,04	9.834,00	9.834,00	14	M	Overige VA
865,68	38,96	432,82	471,78	432,86	432,86	14	M	Overige VA
				subtotaal 14 M Overige VA	10.266,86			
				6.497,69				
12.840,94	577,84	856,07	1.433,91	11.984,87	11.984,87	16	M	Grond & water
				subtotaal 16 M Grond & water	11.984,87			
29.047,83	1.307,15	2.262,59	3.569,74	26.785,24	26.785,24	16	M	Overige VA
1.785,38	80,34	255,05	335,39	1.530,33	1.530,33	16	M	Overige VA
6.874,71	309,36	528,83	638,19	6.345,89	6.345,89	16	M	Overige VA
588,00	26,46	294,00	320,46	294,00	294,00	16	M	Overige VA
				subtotaal 16 M Overige VA	34.955,45			
				69.762,52				
29.656,85	1.334,56	1.854,30	3.188,86	27.802,55	27.802,55	30	E	Bedrijfsgebouwen
3.341,09	150,35	899,87	1.050,22	2.441,22	2.441,22	30	E	Bedrijfsgebouwen
183.776,89	7.369,96	9.098,72	16.468,68	154.678,18	154.678,18	30	E	Bedrijfsgebouwen
				subtotaal 30 E Bedrijfsgebouwen	184.921,94			
1.009,27	45,42	396,54	441,96	612,73	612,73	30	E	Overige VA
				30				
195.858,00	8.813,61	21.762,00	30.575,61	174.096,00	174.096,00	30	E	Overige VA
10.844,00	487,98	2.711,00	3.198,98	8.133,00	8.133,00	30	E	Overige VA
18.000,00	720,00	4.000,00	4.720,00	12.000,00	12.000,00	30	E	Overige VA
54.000,00	2.430,00	6.000,00	8.430,00	48.000,00	48.000,00	30	E	Overige VA
				subtotaal 30 E Overige VA	242.841,73			
9.930,66	446,88	1.241,33	1.688,21	8.689,33	8.689,33	30	M	Overige VA
				subtotaal 30 M Overige VA	8.689,33			
				81.483,77				
366.285,68	16.481,96	2.063,00	18.544,96	364.202,68	364.202,68	33	E	Vervoermiddelen
45.373,46	2.041,81	45.373,46	47.415,26	0,00	0,00	33	E	Vervoermiddelen
1.627,50	73,24	542,50	615,74	1.085,00	1.085,00	33	E	Vervoermiddelen
				subtotaal 33 E Vervoermiddelen	365.287,68			
14.285,85	641,96	14.285,85	14.907,81	0,00	0,00	33	E	Overige VA
				subtotaal 33 E Overige VA	0,00			
				14.055,29				
96.933,00	4.361,99	9.693,30	14.055,29	87.239,70	87.239,70	34	E	Overige VA
				subtotaal 34 E Overige VA	87.239,70			
				18.841,49				
1.087,50	48,94	1.087,50	1.136,44			35	E	Vervoermiddelen
14.867,31	669,03	6.862,50	7.531,53	8.004,81	8.004,81	35	E	Vervoermiddelen
17.210,23	774,46	4.049,46	4.823,92	13.160,76	13.160,76	35	E	Vervoermiddelen
16.391,00	737,60	1.772,00	2.509,60	14.619,00	14.619,00	35	E	Vervoermiddelen
	990,00	1.650,00	2.640,00	20.350,00	20.350,00	35	E	Vervoermiddelen
				subtotaal 35 E Vervoermiddelen	56.134,57			
80.121,08				80.121,08	80.121,08	42	E	Gronden
				subtotaal 42 E Gronden	80.121,08			
				42.930,86				
99.209,80	4.464,43	3.543,20	8.007,63	95.666,40	95.666,40	50	E	Woonruimte
				subtotaal 50 E Woonruimte	95.666,40			
173.262,44	7.796,81	14.268,96	22.083,77	158.995,48	158.995,48	50	E	Bedrijfsgebouwen
				subtotaal 50 E Bedrijfsgebouwen	158.995,48			
22.100,13	994,51	4.093,91	5.088,42	18.006,22	18.006,22	50	E	Overige VA
5.192,20	233,65	2.596,10	2.829,75	2.596,10	2.596,10	50	E	Overige VA
				subtotaal 50 E Overige VA	20.602,32			
17.378,99	782,05	643,67	1.425,72	16.735,32	16.735,32	50	M	Bedrijfsgebouwen
8.115,81	365,21	579,70	944,91	7.536,11	7.536,11	50	M	Bedrijfsgebouwen
28.893,78	1.300,22	1.270,44	2.570,68	27.623,34	27.623,34	50	M	Bedrijfsgebouwen
				subtotaal 50 M Bedrijfsgebouwen	51.894,78			
3.577.744,12	148.379,37	247.752,31	396.131,68	3.511.991,80	3.511.991,80			

Staat van reserves

Naam reserve	Dienstjaar 2013			Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Dienstjaar 2014			Toelichting
	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeerderingen	Verminderen		Vermeerderingen	Verminderen	Saldo aan het einde van het Dienstjaar	
Reserve Hollandschap								
Donaties	23.390	5.000	0	28.390	5.000	0	33.390	schenkingen voor diverse voorzieningen
Tentoonstelling	156.555	18.333	45.500	129.388	18.333	0	147.721	Groot onderhoud
Parkeervoorzieningen Thermen	0	0	0	0	0	0	0	Groot onderhoud
Algemene reserve	377.822	0	8.597	369.225	0	112.217	257.008	Algemene reserve
Reserve Brabantschap								
Algemene reserve	60.626	0	0	60.626	0	0	60.626	Algemene reserve
Reserve bestuurs- ondersteuning								
Algemene reserve	56.761	0	0	56.761	0	28.249	28.512	Algemene reserve
Totaal in €	675.155	23.333	54.097	644.391	23.333	140.466	527.258	

Staat van voorzieningen

Naam voorziening	Vorig dienstjaar 2013			2014			Toelichting
	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	
Grasvegetatie/ beplanting	3.468	13.374	5.000	11.842	13.809	9.300	Groot onderhoud beplanting
Infrastructuur	41.429	12.387	25.643	28.173	17.851	6.737	Groot onderhoud verhardingen
Recreatieve voorzieningen	53.144	8.275	6.090	55.329	8.544	8.873	Groot onderhoud bruggen/banken
Reserve dubieuze debiteuren	0	0	0	0	0	0	steigers/speelwerken
Water & Oevers	206.368	82.930	55.500	233.798	85.625	219.200	Groot onderhoud baggeren/gemalen
Gebouwen	101.097	28.306	12.350	117.053	32.776	29.056	Groot onderhoud
Reserve onderhoud HM, Sterling, pont*	81.175	29.531	20.700	90.006	30.491	27.000	Groot onderhoud
Totaal in €	486.681	174.803	125.283	536.201	189.095	300.166	425.131

* het betreft de zonnepont bij het Biesboschcentrum Dordrecht

ONDERHOUDSFONDS GRASVEGETATIE/BEPLANTING 2013-2022

Omschrijving :	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
1. Manifestatieterreinen											
- Toplaag		4.000	8.000	12.000	10.930						34.930
- Drainage											0
2. Dagcamping											
- Toplaag										7.000	7.000
- Drainage											0
3. Zwemplas - ligweide											
- Toplaag										5.000	
4. Beplantingen											
- Snoeihout verwijderen	5.000	5.300	5.000	5.300	5.000	5.300	5.300	8.000	8.000		60.200
- Inboet/verjonging			2.850			1.990					4.840
TOTAAL	5.000	9.300	15.850	17.300	15.930	7.290	5.300	8.000	8.000	20.000	106.970
Saldo 1 januari	-3.467,76	-8.447	-12.955	-10.914	-7.423	-5.301	-11.820	-20.329	-26.137	-31.946	-3.468
Storting	-13.374	-13.809	-13.809	-13.809	-13.809	-13.809	-13.809	-13.809	-13.809	-13.809	-137.652
Nog uit te voeren (1)	3.395										3.395
Saldo per 31 december	-8.447	-12.955	-10.914	-7.423	-5.301	-11.820	-20.329	-26.137	-31.946	-25.755	-30.755

(1) Nog uit te voeren onderhoudsactiviteiten van het voorgaande kalenderjaar 2012, die in het lopende kalenderjaar 2013 worden uitgevoerd en betaald.
De werkzaamheden betreffen de afronding van de renovatie van de topplaat van het evenemententerrein.

ONDERHOUDSFONDS INFRASTRUCTUUR 2013-2022

Omschrijving :	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
1. Wegen											
-Wandelpaden		3.500	3.500	3.643		4.237		3.643		3.600	18.623
-Fietspaden	15.000		5.150			5.150			5.150		18.500
-Bruggen/duikers							47.300			10.000	15.450
-Wielerved											57.300
2. parkeerplaatsen											
-Halfverhard				5.150			4.927			5.000	15.077
-Klinkers					6.180					9.000	15.180
3. Wegmeubilair											
-Verlichting	3.643	3.237				3.000	3.000				12.880
-Bewegwijzering	2.000		2.000		2.000		2.000		2.000		10.000
-Stallingen			5.150					5.150			10.300
-Afsluitingen	5.000			3.643			3.000			3.500	15.143
TOTAAL	25.643	6.737	15.800	12.436	8.180	12.387	60.227	8.793	7.150	31.100	188.453
Saldo 1 januari	-41.429	-12.034	-23.148	-25.199	-30.614	-40.285	-45.749	-3.372	-12.430	-23.131	-41.429
Storting	-12.387	-17.851	-17.851	-17.851	-17.851	-17.851	-17.851	-17.851	-17.851	-17.851	-173.045
Nog uit te voeren (1)	16.139										16.139
Saldo per 31 december	-12.034	-23.148	-25.199	-30.614	-40.285	-45.749	-3.372	-12.430	-23.131	-9.882	-9.882

(1) Nog uit te voeren onderhoudsactiviteiten van het voorgaande kalenderjaar 2012, die in het lopende kalenderjaar 2013 worden uitgevoerd en betaald. In 2013 worden nog onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan verharding van wandelpaden, constructies van bruggen en duikers en de toplaag van de wielerved, welke waren voorzien in de begroting van 2012.

ONDERHOUDSFONDS GEBOUWEN 2013-2022

Omschrijving :	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
1. Bezoekerscentrum	1.039	363	23.655	6.875	2.238	60.390	6.868	5.879	14.489	2.101	123.897
2. Dienstwoning / kanoloods	1.815	23.814		7.350	915	741	24.721	8.414			67.770
3. Magaziin Sionpolder	2.700			1.000	2.000		2.000	2.000			9.700
4. Boerderij	840	0	0	3.700	0	0	0				4.540
5. Toiletgroepen			6.180			6.180			6.180		18.540
6. Werkplaats	1.162	3.879	4.512	39.964	0	7.902	0	0	26.531	1.010	84.960
8. Dienstwoning Helpolder	2.279		6.271	7.838	147	0	1.309		28.197	5.669	51.710
9. Onderkomen Bekramming	2.000			1.000			1.000			1.000	5.000
10. Bienenstal	515	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000		8.515
TOTAAL	12.350	29.056	41.618	68.727	6.300	76.213	36.898	17.293	76.397	9.780	374.632
Saldo 1 januari	-101.097	-98.553	-102.273	-93.431	-57.479	-83.955	-40.518	-36.395	-51.878	-8.257	-101.097
Storting	-28.306	-32.776	-32.776	-32.776	-32.776	-32.776	-32.776	-32.776	-32.776	-32.776	-323.287
Nog uit te voeren (1)	18.500										18.500
Saldo per 31 december	-98.553	-102.273	-93.431	-57.479	-83.955	-40.518	-36.395	-51.878	-8.257	-31.253	-31.253

(1) Nog uit te voeren onderhoudsactiviteiten van het voorgaande kalenderjaar 2012, die in het lopende kalenderjaar 2013 worden uitgevoerd en betaald. Overlopende werkzaamheden betreffen gevelwerkzaamheden aan het Bezoekerscentrum, de dienstwoning/kanoloods, sanitaire voorzieningen (in de openbare toiletten) en gevelwerkzaamheden aan de werkplaats Sionpolder.

Onderhoudsfonds Halve Maen / Sterling / Zonnepont 2013-2022

Omschrijving :	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
1. Halve Maen											
Keuring en hellingbeurt	9.500				9.500				9.500		28.500
Schroefas trekken en Seals vervangen			1.545					2.000			3.545
Navigatie apparatuur					10.000						10.000
Vloerbedekking					5.425			5.000			5.000
Vloerverwarming					7.500						5.425
Meubilair					1.000	1.000	1.000	1.000	1.000		7.500
Keukenapparatuur	1.000	1.000	1.000	1.000							10.000
Vervangen Hydroliiek olie			1.236								1.236
Gel batterijen 450 VDC vervangen				0	91.800					0	91.800
Vervangen computerschermen			2.575					3.000			5.575
Vervangen start en 24 VCD batterijen			773					1.000			1.773
Onderhoud elektro apparatuur			7.725								7.725
2. Sterling											
Keuring en hellingbeurt				4.000				4.000			8.000
Dakconstructie											0
Vervangen accu 's		26.000									26.000
Stralen en coaten											0
3. Zonnepont											
Keuring en hellingbeurt	3.500				3.500				3.500		10.500
Vervangen accu 's	6.700										6.700
TOTAAL	20.700	27.000	14.854	5.000	128.725	1.000	1.000	16.000	14.000	1.000	229.279
Saldo 1 januari	-81.175	-79.706	-83.197	-98.834	-113.179	-3.799	-22.145	-40.490	-43.835	-49.180	-81.175
Storting	-18.736	-19.345	-19.345	-19.345	-19.345	-19.345	-19.345	-19.345	-19.345	-19.345	-192.843
Extra stortingen (1)	-10.795	-11.146	-11.146								-33.087
Nog uit te voeren (2)	10.300										10.300
Saldo per 31 december	-79.706	-83.197	-98.834	-113.179	-3.799	-22.145	-40.490	-43.835	-49.180	-67.526	-67.526

Uitgangspunten:

- De keuring door de Scheepvaartinspectie (SI) dient elke 4 jaar plaats te vinden; de periodiciteit van de vervanging van de accu's is 6 jaar.
- Nog uit te voeren onderhoudsactiviteiten van het voorgaande kalenderjaar, die in het lopende kalenderjaar worden uitgevoerd en betaald.

(1) door groot onderhoud Sterling in 2012 kon de vervangingsinvestering worden uitgesteld (zie meerjaren investeringsbegroting); de 'vrijvallende' budgetten worden in de tussenliggende periode aangewend t.b.v. het groot onderhoud (stralen en coaten, keuringen en hellingbeurten).

(2) De in 2012 niet uitgevoerde vervanging accu's voor de zonnepont staat onder 'Nog uit te voeren'.

ONDERHOUDSFONDS RECREATIEVE VOORZIENINGEN 2013-2022

Omschrijving :	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
1. Hoofdvoorzieningen											
-Recreatieplas		4.753	10.300	4.753	15.450	4.753		10.300			36.050
-Speeldernis								4.753			14.259
-Speelbos				4.753					4.800		9.553
2. Terreinmeubilair											
-Banken/Picknicktafels	3.090			5.665			5.000	1.545			15.300
-Speeltoestellen	3.000		3.000		3.000		3.000		3.000		15.000
-Afvalbakken			4.753						5.000		9.753
-Afrasteringen		4.120		4.120		4.120		4.120		4.100	20.580
TOTAAL	6.090	8.873	18.053	14.538	18.450	8.873	8.000	20.718	12.800	4.100	120.495
Saldo 1 januari	-53.144	-51.027	-50.698	-41.189	-35.195	-25.289	-24.960	-25.504	-13.330	-9.074	-53.144
Storting	-8.275	-8.544	-8.544	-8.544	-8.544	-8.544	-8.544	-8.544	-8.544	-8.544	-85.170
Nog uit te voeren (1)	4.302										4.302
Saldo per 31 december	-51.027	-50.698	-41.189	-35.195	-25.289	-24.960	-25.504	-13.330	-9.074	-13.518	-13.518

(1) Nog uit te voeren onderhoudsactiviteiten van het voorgaande kalenderjaar 2012, die in het lopende kalenderjaar 2013 worden uitgevoerd en betaald.
Het gaat hierbij voor 2013 om speelvoorzieningen in het Speelbos en speeltoestellen bij de zwemplas.

WATER & OEVERS 2013-2022

Omschrijving :	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
1. Baggeren sloten											
-Helpolder	15.000			9.000	1.400	9.300	2.300	21.000	17.300		75.300
-Zuiespolder		10.300									10.300
-Moldiep						9.000					9.000
-Crayestein	11.000									11.000	22.000
-Oost-Zuidhaven		10.300	10.300		90.000					90.000	20.600
-Haven bezoekersc. + 2e passantenhaven											180.000
2. Baggeren waterwegen											
-Sionsloot PM		140.000									PM
-Moldiep											140.000
3. Oeverbescherming											
-Haven-Bezoekerscentrum		15.400			0	0	145.000				160.400
-2e Passantenhaven			6.000		6.000		6.000		6.000		30.000
-Zwempas	6.000										15.000
-Rivierzijde Oost en Zuidhaven		15.000									0
-Wantij			15.000						6.000		21.000
-Rivierzijde Beneden Merwede											
4. Kunstwerken											
-Gemaal Helsluis				40.000					5.150		45.150
-Gemaal Sionpolder				5.150							5.150
-Gemaal Sterrenwacht				5.150					5.150		10.300
-Gemaal Crayestein			5.150					5.150			10.300
-Rioldgemaal Sionpolder										4.000	4.000
-Overstorten										8.000	8.000
-Duikers	11.500	4.200									15.700
-Inlaten	12.000	24.000									36.000
-Dukdaiven											30.000
-Ponton waterbus			6.000			30.000			6.000		12.000
5. Greppels											
-Grienden Helpolder			3.000				3.000				6.000
-Grienden Crayestein			4.000				4.000				8.000
-Grienden Moldiep			4.000				4.000				8.000
-Grienden Oost en Zuidhaven			3.000				3.000				6.000
-Parkeerplaatsen							3.000				3.000
-Stelpost											0
TOTAAL	55.500	219.200	56.450	59.300	97.400	48.300	170.300	26.150	39.600	119.000	891.200
Saldo 1 januari	-206.368	-202.248	-68.674	-97.849	-124.174	-112.399	-149.724	-65.050	-124.525	-170.550	-206.368
Storting	-82.930	-85.625	-85.625	-85.625	-85.625	-85.625	-85.625	-85.625	-85.625	-85.625	-853.557
Nog uit te voeren (1)	31.550										31.550
Saldo per 31 december	-202.248	-68.674	-97.849	-124.174	-112.399	-149.724	-65.050	-124.525	-170.550	-137.175	-137.175

(1) Nog uit te voeren onderhoudsactiviteiten van het voorgaande kalenderjaar 2012, die in het lopende kalenderjaar 2013 worden uitgevoerd en betaald.
In 2013 worden nog enkele baggerwerkzaamheden uit de jaarschijf 2012 uitgevoerd.

Staat van opgenomen langlopende leningen

Nummer	Oorspronkelijk bedrag	Ingang lening	Jaar van aflossing	Rente percentage	Restant bedrag	de rente of rentebe-standdeel	de aflossing-aflossings-bestanddeel	Restant-bedrag geldlening
1	2	3	4	5	6	7	8	9
400089875	1.315.963	3-05-1999	2014	4,19	87.731	3.676	87.731	0
400098477	1.000.000	1-12-2003	2018	4,50	333.333	15.000	66.667	266.667
400100328	850.000	2-05-2005	2020	3,68	396.667	14.579	56.667	340.000
Totaal generaal	3.165.963				817.731	33.255	211.064	606.667

MEERJARENBEGROTING 2014 - 2018

MEERJARENDEBODING 2014 - 2018											
FCL	Omschrijving	Investerings					Begrotings Perspectief				
		Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar
		2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
5210 Bestuursondersteuning											
	bestuursondersteuning										
	Lasten						343.032	343.032	343.032	343.032	343.032
	kapitaallasten						0	0	0	0	0
	investeringen						0	0	0	0	0
	<u>Totaal lasten</u>						343.032	343.032	343.032	343.032	343.032
	Baten inclusief deelnemersbijdragen						-314.783	-314.783	-314.783	-314.783	-314.783
	<u>Totaal baten</u>						-314.783	-314.783	-314.783	-314.783	-314.783
	Totaal (Sub)functie										
	Lasten						343.032	343.032	343.032	343.032	343.032
	Baten						-314.783	-314.783	-314.783	-314.783	-314.783
	Saldo						28.249	28.249	28.249	28.249	28.249
	BCF bestuursondersteuning										
	lasten						54.368	54.368	54.368	54.368	54.368
	<u>Totaal lasten</u>						54.368	54.368	54.368	54.368	54.368
	baten						-54.368	-54.368	-54.368	-54.368	-54.368
	<u>Totaal baten</u>						-54.368	-54.368	-54.368	-54.368	-54.368
	Totaal (Sub)functie										
	Lasten						54.368	54.368	54.368	54.368	54.368
	Baten						-54.368	-54.368	-54.368	-54.368	-54.368
	Saldo						0	0	0	0	0
	Totaal lasten Bestuursondersteuning						397.400	397.400	397.400	397.400	397.400
	Totaal baten Bestuursondersteuning						-369.151	-369.151	-369.151	-369.151	-369.151

MEERJARENBEGROTING 2014 - 2018

FCL	Omschrijving	Investeringsen				Begrotings Perspectief						
		Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018		
5614 Compartiment Parkschapsbeleid												
	Lasten					28.249	28.249	28.249	28.249	28.249	28.249	28.249
	kapitaallasten					9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387
	investeringen					0						
	Totaal lasten					9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387
	Baten :					-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387
	Totaal baten					-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387
	Totaal (Sub)functie											
	Lasten					9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387
	Baten					-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387
	Saldo					0						
	Totaal lasten Parkschapsbeleid					9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387	9.387
	Totaal baten Parkschapsbeleid					-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387	-9.387
	Saldo					0	0	0	0	0	0	0
Compartiment Hollandschap												
561	Recreatie- en Natuurgebieden											
	lasten					797.674	797.674	797.674	797.674	797.674	797.674	797.674
	kapitaallasten					169.258	174.312	169.227	164.393	157.290		
	investeringen :											
(obj 14)	Speeliland hel en zuilespolder	99.494					14.427		13.979	13.531		
(obj 14)	Speelobjecten rond zwemplas		7.433				892		1.053	1.019		
(obj 14)	Verlichting naar restaurant		4.330						628	608		
(obj 14)	Kanosteiger			9.647						1.399		
	Totaal lasten					966.932	971.986	982.219	977.727	971.522		
	Baten :					-143.603	-143.603	-143.603	-143.603	-143.603		
	Totaal baten					-143.603	-143.603	-143.603	-143.603	-143.603		
	Totaal (Sub)functie											
	Lasten					966.932	971.986	982.219	977.727	971.522		
	Baten					-143.603	-143.603	-143.603	-143.603	-143.603		
	Saldo					823.329	828.383	838.616	834.124	827.919		

MEERJARENBEGROTING 2014 - 2018

FCL	Omschrijving	Investerings					Begrotings Perspectief				
		Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018		Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018
562	Toezicht en Handhaving						128.197	243.197	243.197	243.197	243.197
	lasten						0	0	0	0	0
	kapitaallasten										
	Investerings:										
(obj 20)	Immateriele VA Systeem heff. natuur	29.000						8.555	8.229	7.903	7.576
(obj 20)	Sys heffing natuurbijdrage onderz.	146.000						21.170	20.513	19.856	19.199
(obj 20)	Boot parkwacht	5.500						660	779	754	729
	Totaal lasten						128.197	273.582	272.718	271.710	270.702
	Baten :						-20.347	-165.072	-164.089	-163.106	-162.122
	Totaal baten						-20.347	-165.072	-164.089	-163.106	-162.122
	Totaal (Sub)functie										
	Lasten						128.197	273.582	272.718	271.710	270.702
	Baten						-20.347	-165.072	-164.089	-163.106	-162.122
	Saldo						107.850	108.510	108.629	108.604	108.579
563	Biesboschcentrum Dordrecht						1.100.099	1.100.099	1.100.099	1.100.099	1.100.099
	lasten						183.943	117.677	108.395	103.119	89.711
	kapitaallasten										
	Investerings :										
(obj 30)	Airco groepsruimte	6.845						1.335	1.631	1.569	1.508
(obj 33)	Hybride rondvaart (overig)	557.595						66.911	78.969	76.460	73.951
(obj 35)	5- persoons fluisterboot (3a)	22.000						2.640	3.116	3.017	2.918
(obj 35)	Accu's	5.400						648	765	740	716
(obj 33)	Fluisterboot (i.p.v. Sterling)		74.350						8.922	10.530	10.195
(obj 35)	5-persoons fluisterboot (3b)		22.000						2.640	3.116	3.017
(obj 30)	Herinrichting groepsruimte										
(obj 30)	koffieautomaat (BC)										
(obj 35)	5- persoons fluisterboot (3c)			4.000						480	567
(obj 35)	Accu's			2.355						459	561
(obj 30)	Reserveringsprogramma			22.000						2.640	3.116
(obj 35)	Accu's			4.100						492	581
(obj 35)	5-persoons fluisterboot (3d)										6.543
	Totaal lasten						1.284.042	1.289.310	1.304.536	1.302.721	1.296.769
	baten						-616.856	-616.856	-616.856	-616.856	-616.856
	Totaal baten						-616.856	-616.856	-616.856	-616.856	-616.856
	Totaal (Sub)functie										
	Lasten						1.284.042	1.289.310	1.304.536	1.302.721	1.296.769
	Baten						-616.856	-616.856	-616.856	-616.856	-616.856
	Saldo						667.186	672.454	687.680	685.865	679.913

MEERJARENBEGROTING 2014 - 2018

FCL	Omschrijving	Investerings				Begrotings Perspectief					
		Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018	
		0 0 0 0 0 0 0 0 0									
Mutaties reserves Parkschap											
	lasten:										
	dotatie reserve Donaties (Hollandschap)					5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	dotatie reserve tentoonstelling (Hollandschap)					18.333	18.333	18.333	18.333	18.333	18.333
	Totaal lasten					23.333	23.333	23.333	23.333	23.333	23.333
	baten:										
	onttrekking algemene reserve (Hollandschap)					-140.466	-8.308	-8.019	-4.660	-4.660	-3.070
	Totaal baten					-140.466	-8.019	-4.660	-3.070	-2.342	-3.070
	Totaal (Sub)functie										
	Lasten					23.333	23.333	23.333	23.333	23.333	23.333
	Baten					-140.466	-8.019	-4.660	-3.070	-2.342	-2.342
	Saldo					-117.133	15.314	18.673	20.263	20.991	20.991
	Resultaat na bestemming Parkschap (exploitatietekort per jaar t.o.v. 2014)					0	142.212	167.339	282.121	269.569	269.569
	Resultaat na bestemming Parkschap (exploitatietekort per jaar t.o.v. het voorgaande boekjaar)					142.212	142.212	25.127	114.782	-12.552	-12.552

Meerjarenplan investeringen

Obj. nr.	Cat		Jaar van uitvoering	Afschr. termijn	Kapitaals-uitgaven	Bijdragen	Netto invest.
13	M	Wielersbaan / Fietspaden	2014	10	160.000		160.000
35	E	7-persoons fluisterboot (2b)	2014	5	22.000		22.000
14		Speleiland Hel en Zuilespolder	2015	10	99.494		99.494
20	I	Immateriele VA Syste.hef.natuurbijdrage	2015	4	29.000		29.000
20	E	Systeemheffing natuurbijdrage onderz.	2015	10	146.000		146.000
20	E	Boot parkwacht	2015	10	5.500		5.500
30	E	Airco groepsruimte	2015	5	6.845		6.845
33	E	Hybride rondvaart (overig)	2015	10	557.595		557.595
35	E	5-persoons fluisterboot (3a)	2015	10	22.000		22.000
35	E	Accu's	2015	10	5.400		5.400
14	E	Speelobjecten rond zwemplas	2016	10	7.433		7.433
14	M	Verlichting naar restaurant	2016	10	4.330		4.330
33	E	Fluisterboot (i.p.v. Sterling)	2016	10	74.350		74.350
35	E	5-persoons fluisterboot (3b)	2016	10	22.000		22.000
30	E	Herinrichting groepsruimte	2017	10	4.000		4.000
30	E	Koffieautomaat bezoekerscentrum	2017	5	2.355		2.355
35	E	5-persoons fluisterboot (3c)	2017	10	22.000		22.000
14	M	Kanosteiger	2017	10	9.647		9.647
35	E	Accu's	2017	10	4.100		4.100
30	E	Reserveringsprogramma	2018	5	33.555		33.555
35	E	Accu's	2018	10	5.400		5.400
35	E	5-persoons fluisterboot (3d)	2018	10	22.000		22.000
14	M	Stelger passantenhaven	2019	10	10.000		10.000
35	E	Fluisterbootje 5 persoons (3E)	2019	10	22.000		22.000
33	E	Stelger Rondvaart (BC)	2019	10	182.660		182.660
33	E	Zonnepont (BC)	2020	10	29.640		29.640
50	E	Glasvezel Sionpolder	2020	10	40.940		40.940
20	E	Auto (Beheer)	2020	5	14.840		14.840
30	E	Airco groepsruimte	2020	5	6.845		6.845